

PROPUNEREA DE POLITICI PUBLICE CU PRIVIRE LA PARCURILE INDUSTRIALE

Data: 16/04/2010

Autorul: Ministerul Economiei, Direcția dezvoltare tehnologică și competitivitate

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV	3
1. DESCRIEREA PROBLEMEI	7
1.1. Definirea problemei	7
1.2. Situația actuală	9
1.1. Evoluția situației dacă nu sunt întreprinse măsuri adăugătoare	10
1.2. Politica publică actuală.....	11
1.3. Beneficiarii politicii publice propuse	13
2. OBIECTIVELE POLITICII.....	14
3. OPȚIUNILE DE SOLUȚIONARE A PROBLEMEI ȘI ANALIZA IMPACTURILOR	14
3.1. Cauzele activității investiționale industriale reduse și posibilele soluții oferite de către stat	15
3.2. Opțiunile și analiza impacturilor.....	18
4. OPȚIUNEA RECOMANDATĂ.....	32
5. SINTEZA PROCESULUI DE CONSULTARE	33
ANEXA: SCHEMELE FACILITĂRII CREĂRII PARCURILOR INDUSTRIALE CONFORM NOII LEGI CU PRIVIRE LA PARCURILE INDUSTRIALE	36
Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice centrale (APC), pe terenul și activele proprietate de stat și în baza întreprinderii de stat (ÎS).....	36
Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice centrale (APC), pe terenul și activele proprietate de stat și cu participarea investitorului privat.....	38
Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice locale (APL), pe terenul și activele proprietate APL și în baza întreprinderii municipale (ÎM)	40
Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice locale (APL), pe terenul și activele proprietate APL și cu participarea investitorului privat.....	42

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa ÎS, ÎM sau societății comerciale în baza terenului și
activelor proprietate publică..... 44

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa unei societăți comerciale (SC) în baza terenului și
activelor proprietate privată 46

SUMAR EXECUTIV

Propunerea de politici publice dată ține de revitalizarea și dezvoltarea sectorului industrial. Ea vine să soluționeze problema care constă în activitatea investițională industrială redusă și în descreștere.

În procesul definirii problemei, au fost organizate mese rotunde și au fost intervievați mai mulți factori interesați, așa ca asociațiile de business, potențialii investitori, autoritățile publice locale care sunt în proces de negocieri cu investitori industriali, precum și au fost consultate informații utile privind problema în cauză.

În cele din urmă, au fost identificate un șir de cauze principale, care influențează negativ decizia investitorilor industriali, atât locali cât și străini, de a lansa activitatea de producere în Republica Moldova, rezolvarea cărora este în competența autorităților publice și care nu au o acoperire clară în cadrul altor politici sau acte normative. Cauzele date sunt:

- accesul limitat la terenuri industriale pentru lansarea și desfășurarea activității industriale;
- costuri și riscuri mari legate de procedurile birocratice la inițierea și desfășurarea activității industriale;
- costuri și riscuri mari legate de controlul de stat al activității de întreprinzător;
- cheltuieli mari la importul echipamentului, materiei prime și altor bunuri necesare lansării activității industriale;
- cheltuieli mari pentru racordarea la utilități.

Investitorii străini au menționat și alte cauze, așa ca costurile legate de impozitele din Republica Moldova, sugerînd ca măsură de reducere a cheltuielilor investitorilor industriali garantarea scutirii de impozitul pe venit pentru o perioadă îndelungată de timp, precum și un șir de alte facilități, așa ca scutiri de TVA, accize, și orice taxe vamale. Însă, facilitățile fiscale și vamale sunt oferite deja în cadrul Zonelor Economice Libere și prin urmare nu au fost abordate în opțiunile din această propunere de politici publice.

Propunerea de politici publice dată își propune niște obiective măsurabile și realiste, atingerea cărora va însemna soluționarea problemei:

- Asigurarea unui ritm mediu anual de creștere a volumului producției industriale de 10%, pînă în 2015.
- Creșterea ponderii industriei în PIB pînă la 20-22%, pînă în 2015.
- Creșterea ponderii populației ocupate în industrie pînă la 20% din numărul total al populației ocupate, pînă în 2015.

Obiectivele menționate mai sus sunt reflectate și în Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015, aprobată prin Hotărîrea de Guvern nr. 1149 din 05.10.2006.

- Creșterea investițiilor în capitalul fix din industrie în mediu cu cel puțin 20% pe an, pînă în 2015.
- Creșterea ponderii terenurilor pe care se desfășoară activitate industrială.

Asupra acestor indicatori vor influența și alți factori, dar contribuția politicilor propuse în acest document ar fi semnificativă. În procesul monitorizării implementării politicii propuse, va fi stabilită contribuția concretă a politicii la atingerea obiectivelor menționate și vor fi luate măsuri de corectare după necesitate. Contribuția politicii va fi măsurată prin beneficiile generate de această politică, care sunt descrise la capitolul analiza impacturilor.

În scopul atingerii obiectivelor și soluționării problemei, se propune remanierea cauzelor definite mai sus, pentru care au fost identificate un șir de soluții posibile, care s-au redus la următoarele:

- schimbarea destinației terenului agricol destinat lansării activității industriale cu scutirea de cheltuielile legate de această procedură;
- atribuirea gratuită a terenului și activelor proprietate publică în folosință investitorilor industriali cu acordarea dreptului de privatizare a acestora după darea în exploatare a construcțiilor cu destinație industrială;
- amânarea plății taxei pe valoarea adăugată la materialele și echipamentele importate în scopul construirii infrastructurii și utilităților necesare lansării activității industriale, pînă la darea în exploatare a acestora;
- contribuția financiară din partea bugetului de stat și locale pentru crearea infrastructurii destinate lansării activității industriale;
- optimizarea procedurilor birocratice la lansarea și desfășurarea activităților investitorilor industriali, prin crearea unei comisii speciale pe lângă consiliul local, care va coordona obținerea actelor permisive;
- optimizarea controalelor de stat prin aprobarea unui grafic de controale.

Soluțiile date au fost grupate în două opțiuni:

1. Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale (oferirea facilităților de stat pentru investitorii industriali în cadrul parcurilor industriale, pe un teren de cel puțin 5 ha).
2. Oferirea facilităților de stat pentru toți investitorii industriali, indiferent de faptul dacă sunt amplasați sau nu în parcuri industriale și indiferent de mărimea terenului.

Pe lângă aceste opțiuni, a fost considerată și opțiunea „status quo”, care înseamnă păstrarea situației și măsurilor existente, fără careva intervenții adăugătoare.

Cele două opțiuni, care presupun careva intervenții adăugătoare, au fost comparate în baza analizei impacturilor pozitive și negative cauzate de acestea. În scopul comparării mai bune a opțiunilor menționate mai sus, opțiunea „status quo” – a nu face nimic adăugător – a fost folosită drept scenariu de bază, celelalte opțiuni cauzînd schimbarea acestui scenariu. Schimbările respective reprezintă impacturile celor două opțiuni și servesc drept bază pentru compararea lor și alegerea opțiunii recomandate. Conform opiniei specialiștilor, în anul acesta situația economică va începe să se amelioreze ușor. Beneficiile celorlalte opțiuni vor lua în calcul doar efectele generate de către intervențiile propuse și nu efectele generate în cadrul opțiunii „status quo”.

Analiza impactului opțiunilor

Impacturile	Opțiunea 2. Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale	Opțiunea 3. Oferirea facilităților pentru toți solicitanții
IMPACTUL FISCAL		
Pozitiv	<ul style="list-style-type: none"> Majorarea încasărilor (impozite și TVA) și economiilor anuale la bugetul public cu circa 84 milioane euro. 	<ul style="list-style-type: none"> Majorarea încasărilor (impozite și TVA) și economiilor anuale la bugetul public cu circa 42 milioane euro.
Negativ	<ul style="list-style-type: none"> Cel puțin 13 milioane euro costuri la bugetul public pentru cofinanțarea creării infrastructurii externe a parcurilor industriale. 	<ul style="list-style-type: none"> Cel puțin 13 milioane euro costuri la bugetul public pentru cofinanțarea creării infrastructurii externe pentru investitorii industriali. Reieșind din limitele bugetului, și pentru a asigura o comparabilitate mai bună dintre opțiuni, s-a presupus că pentru această opțiune va fi alocată aceeași sumă ca și în opțiunea 2. Pierderi la bugetul public de la scutirea de plățile legate de schimbarea destinației terenurilor agricole de circa 1,2 milioane euro.
IMPACTUL ECONOMIC		
Pozitiv	<ul style="list-style-type: none"> Investițiile în parcurile industriale vor fi de cel puțin 850 milioane euro, iar cifra de afaceri de circa 540 milioane euro anual. Cifra de afaceri este estimată pentru momentul cînd rezidenții parcurilor vor deveni funcționali. Investitorii industrial vor economisi circa 4,4 milioane euro din scutirea de taxa de schimbarea a destinației terenului agricol. Soluția de ghișeu unic și optimizarea controalelor de stat va reduce cheltuielile și riscurile investitorilor industriali. Va fi stimulată dezvoltarea antreprenorialului în regiunile unde vor fi create parcurile industriale 	<ul style="list-style-type: none"> Investițiile în industrie vor fi de circa 425 milioane euro, iar cifra de afaceri a acestor investitori de circa 270 milioane euro anual, în momentul cînd investitorii vor fi funcționali. Investitorii industrial vor economisi circa 1,2 milioane euro din scutirea de taxa de schimbarea a destinației terenului agricol. Reducerea cheltuielilor și riscurilor pentru investitorii industriali ca urmare a soluției de ghișeu unic va fi mai mică ca în cazul opțiunii 2. Va fi stimulată dezvoltarea antreprenorialului în regiunile unde vor fi create parcurile industriale, dar mai puțin ca în cazul opțiunii 2.
Negativ	Rezidenții parcurilor industriale vor prelua o parte din forța de muncă a întreprinderilor existente și vor cauza majorarea costurilor forței de muncă din regiune.	Investitorii industriali vor prelua o parte din forța de muncă a întreprinderilor existente și vor cauza majorarea costurilor forței de muncă din regiune.
IMPACTUL SOCIAL ȘI ASUPRA SĂRĂCIEI		
Pozitiv	<ul style="list-style-type: none"> Indirect de la această opțiune vor beneficia circa 255.000 de oameni. Vor fi create de la 6400 pînă la 23800 locuri de muncă. În regiunile unde vor fi create parcuri industriale, se vor întoarce acasă pînă la 40% din persoanele care lucrează peste hotare. Fondul de remunerare a muncii se va majora cu circa 40 milioane euro anual. Comunitățile din regiunile unde vor fi create parcuri industriale vor beneficia de la infrastructura creată pentru parcuri. 	<ul style="list-style-type: none"> Indirect de la această opțiune vor beneficia circa 127.500 de oameni. Vor fi create de la 3200 pînă la 11900 locuri de muncă. În regiunile unde vor fi lansate activități industriale se vor întoarce acasă o parte din persoanele care lucrează peste hotare. Fondul de remunerare a muncii se va majora cu circa 20 milioane euro anual. Comunitățile din regiunile unde vor fi lansate activități industriale vor beneficia de la infrastructura creată.
Negativ	Nu au fost identificate impacturi sociale negative.	Nu au fost identificate impacturi sociale negative.
IMPACTUL ECOLOGIC		
Pozitiv	<ul style="list-style-type: none"> Crearea și îmbunătățirea infrastructurii va aduce beneficii mediului înconjurător. Stațiile de epurarea create sau restaurate care vor deservi și o parte din 	<ul style="list-style-type: none"> Crearea și îmbunătățirea infrastructurii va aduce beneficii mediului înconjurător. Stațiile de epurarea create sau restaurate care vor deservi și o parte din

Impacturile	Opțiunea 2. Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale	Opțiunea 3. Oferirea facilităților pentru toți solicitanții
	<p>localitățile învecinate parcului industrial, vor permite reducerea poluării mediului înconjurător.</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastructura restaurată sau nou creată va permite consumarea mai eficientă a resurselor energetice. O parte din investitorii locali se vor amplasa în parcuri industriale și respectiv se va reduce poluarea localităților. 	<p>localitățile învecinate investitorului industrial, vor permite reducerea poluării mediului înconjurător.</p> <ul style="list-style-type: none"> Infrastructura restaurată sau nou creată va permite consumarea mai eficientă a resurselor energetice.
Negativ	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi efecte ecologice negative generale, cauzate de o activitate industrială sporită. Aceste efecte sunt greu de cuantificat și vor fi estimate la etapa studiului de fezabilitate cu privire la oportunitatea creării parcului industrial. Se presupune că efecte date se vor încadra în normativele existente admisibile, deoarece activitatea parcurilor se va supune legislației ecologice din Republica Moldova. 	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi efecte ecologice negative generale, cauzate de o activitate industrială sporită. Aceste efecte sunt greu de cuantificat și vor fi estimate la etapa studiului de fezabilitate cu privire la oportunitatea plasării investiției industriale. Se presupune că efecte date se vor încadra în normativele existente admisibile, deoarece activitatea investitorilor industriali se va supune legislației ecologice din Republica Moldova. Vor fi scoase din uz terenurile agricole, cea ce poate prejudicia sectorul agricol, precum și flora și fauna. Se așteaptă că acest efect va fi mai mare ca în cazul opțiunii 2, deoarece nu va putea fi asigurat un control ca în cazul creării parcurilor industriale, unde este implicat un teren mai mare.
IMPACTUL ADMINISTRATIV		
Pozitiv	<ul style="list-style-type: none"> Resursele administrative folosite la inspectarea activității investitorilor industriali va fi optimizată, datorită amplasării mai multor investitori pe un teren și organizării controalelor conform unui grafic prestabilit. 	<ul style="list-style-type: none"> Nu se așteaptă careva efecte pozitive.
Negativ	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi create niște comisii noi. În scopul susținerii procesului de crearea și funcționare a parcurilor industriale, vor fi create comisii speciale cu privire la susținerea creării și funcționării parcurilor industriale. Comisiile date vor include reprezentanți ai consiliul local, instituțiilor interesate, și deținătorilor rețelelor de utilități. Comisiile vor coordona obținerea tuturor autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și altor acte permissive necesare privind terenul, infrastructura și construcțiile destinate parcului. Există experiență de organizare a comisiilor similare create cu suportul proiectului USAID BIZPRO, în scopul facilitării obținerii permiselor în construcții. 	<ul style="list-style-type: none"> Vor fi create niște comisii noi, în scopul susținerii procesului de crearea și funcționare a întreprinderilor industriale. Comisiile date vor include reprezentanți ai consiliul local, instituțiilor interesate, și deținătorilor rețelelor de utilități. Comisiile vor coordona obținerea tuturor autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și altor acte permissive necesare privind terenul, infrastructura și construcțiile destinate întreprinderii industriale. Există experiență de organizare a comisiilor similare create cu suportul proiectului USAID BIZPRO, în scopul facilitării obținerii permiselor în construcții. O diferență majoră față de situația din opțiunea 2 este faptul că nu în toate regiunile vor putea fi create așa comisii, din cauza capacităților administrative reduse.

Este recomandată opțiunea 2, care presupune acordarea unui număr de facilități menționate mai sus pentru crearea parcurilor industriale. După cum rezultă din tabelul de mai sus, opțiunea dată va genera mai multe impacturi pozitive decât negative și impacturile pozitive vor fi mai mari ca în celelalte două opțiuni examinate. Mai mult ca atât, opțiunea dată va contribui cel mai mult la atingerea obiectivelor stabilite.

1. DESCRIEREA PROBLEMEI

1.1. Definirea problemei

Propunerea de politici publice dată ține de revitalizarea și dezvoltarea sectorului industrial. Ea vine să soluționeze problema care constă în activitatea investițională industrială redusă și în descreștere.

În procesul definirii problemei, au fost organizate mese rotunde și au fost intervievați mai mulți factori interesați, așa ca asociațiile de business, potențialii investitori, autoritățile publice locale care sunt în proces de negocieri cu investitori industriali, precum și au fost consultate informații utile privind problema în cauză. Mai multe detalii despre problemă sunt expuse în subcapitolele următoare.

În cele din urmă, au fost identificate un șir de cauze principale, care influențează negativ decizia investitorilor industriali, atât locali cât și străini, de a lansa activitatea de producere în Republica Moldova, rezolvarea cărora este în competența autorităților publice și care nu au o acoperire clară în cadrul altor politici publice sau acte normative:

1. **Acces limitat la terenuri industriale pentru lansarea și desfășurarea activității industriale.** Această problemă este caracterizată prin insuficiența de teren industrial și procedura problematică de schimbare a destinației terenului agricol, care se face prin lege sau prin hotărâre de Guvern, conform prevederilor Codului funciar. Problema insuficienței terenurilor industriale este în special acută în afara orașelor Chișinău și Bălți. Mai mult ca atât, chiar dacă există terenuri industriale disponibile, cele private sunt prea scumpe iar cele de stat nu pot fi obținute ușor. Această problemă a fost menționată în mai multe surse, inclusiv „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”.¹
2. **Costuri și riscuri mari legate de procedurile birocratice la inițierea și desfășurarea activității industriale.** Deși este o problemă generală pentru Republica Moldova, ea este în special acută pentru sectorul industrial, deoarece acesta este foarte intensiv din punct de vedere tehnologic și respectiv este subiectul numeroaselor reglementări și acte permissive atât în domeniile generale precum și în domeniul securității industriale și construcției. Această cauză a fost validată și de alte surse existente, așa ca Cartea Albă publicată de către Asociația Investitorilor Străini², Studiul Băncii Mondiale “Doing Business”, unde Republica Moldova se poziționează printre ultimele locuri la capitolul „obținerea permiselor în construcții”³, și „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”, menționat anterior.

---

¹ Proiectul finanțat de către EUROPAID: „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”, iulie 2009

² www.fia.md

³ www.doingbusiness.org

3. **Costuri și riscuri mari legate de controlul de stat al activității de întreprinzător.** La fel ca și cauza precedentă, deși controlul de stat este o problemă generală pentru Republica Moldova, acesta reprezintă o barieră semnificativă în special pentru sectorul industrial. Problema dată este recunoscută de toți factorii interesați, a fost menționată în diferite studii elaborate cu suportul donatorilor, așa ca studiul „Cost of Doing Business”, elaborat de către Banca Mondială, și a fost reflectată în documente strategice ale Guvernului.
4. **Cheltuieli mari la importul echipamentului, materiei prime și altor bunuri necesare lansării activității industriale.** Pondere principală în aceste cheltuieli o constituie taxa pe valoarea adăugată, precum și cerința achitării acestei taxe la momentul importului mărfurilor. Taxa pe valoarea adăugată este de 20% din valoarea bunurilor importate, ceea ce reprezintă un cost important pentru investitori.
5. **Cheltuieli și riscuri majore asociate cu procedurile de import-export.** Această problemă se datorează procedurilor vamale de lungă durată și costisitoare, acestea fiind foarte ineficiente, implicând un grad înalt de corupție. Această problemă a fost menționată de toți investitorii intervievați, care au efectuat proceduri vamale atât la import cât și export. Această problemă este validată și de către studiul Băncii Mondiale „Doing Business”, care plasează Republica Moldova pe locul 140 din 183 de țări, la capitolul procedurilor de import-export.
6. **Cheltuieli mari pentru racordarea la utilități.** În Republica Moldova, infrastructura de utilități este slab dezvoltată și are un grad avansat de uzură. Aceasta reprezintă o problemă majoră în special pentru investitorii industriali⁴, care necesită capacități semnificative de furnizare a utilităților, așa ca electricitate, gaz, apă și canalizare în procesul de producere. Prin urmare investitorii sunt nevoiți să suporte cheltuieli semnificative pentru a repara sau construi infrastructura de utilități pînă la punctele de racordare cu furnizorii de servicii de utilități.
7. **Alte cheltuieli ale investitorilor industriali legate de impozitele din Republica Moldova.** Investitorii străini au menționat că o măsură care ar putea fi abordată în reducerea mai mare a cheltuielilor investitorilor industriali din Republica Moldova, ar fi scutirea de impozitul pe venit pentru o perioadă îndelungată de timp. La moment, în Republica Moldova există impozitul pe dividende și va fi reintrodus impozitul pe venit în 2012. Reprezentanții investitorilor străini precum și Camera de comerț moldo-italiană, au menționat că există o concurență între țări și investitorii industriali preferă lansarea activității în zone cu scutire de impozit pe venit pe o perioadă mai îndelungată. Pe lângă aceasta, părțile interesate au menționat un șir de alte facilități care ar permite reducerea cheltuielilor investitorilor industriali, așa ca scutiri de TVA, accize, și orice taxe vamale. Facilitățile fiscale și vamale menționate în acest punct sunt oferite deja în cadrul Zonelor Economice Libere și prin urmare nu vor fi abordate în opțiunile din această propunere de politici publice.

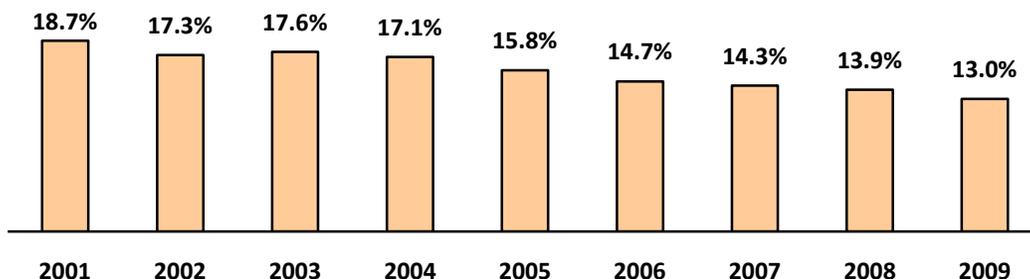
---

⁴ Investițiile străine directe în economia Republicii Moldova și perspectivele creșterii acestora în contextul vecinătății cu Uniunea Europeană, Ana Popa, Expert-Grup și ADEPT, 2007

1.2. Situația actuală

Activitatea investițională industrială în Republica Moldova este redusă și în descreștere. Acest fapt poate fi constatat din graficele de mai jos.

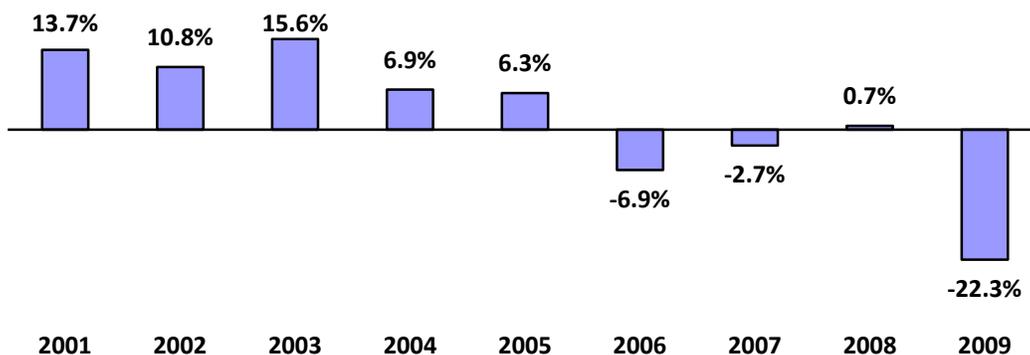
Dinamica ponderii industriei în PIB, %

Sursa: Biroul Național de Statistică

Ponderea industriei în PIB este mică și în descreștere continua pe parcursul a mai multor ani. În 2009 industria a constituit doar 13% din PIB.

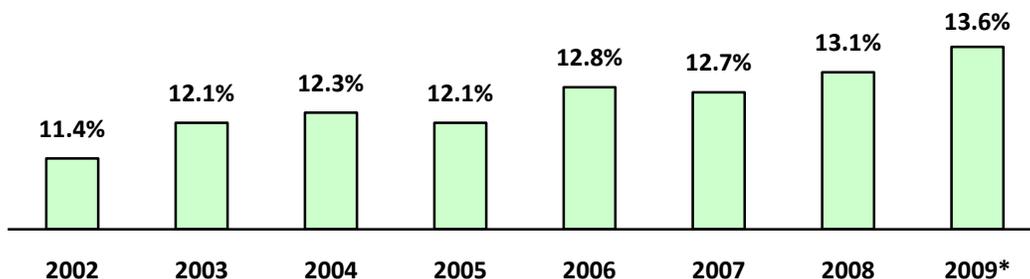
Dinamica creșterii volumului producției industriale, % față de anul precedent

Sursa: Biroul Național de Statistică

Având în vedere ponderea mică a industriei în PIB, producția industrială a înregistrat o creștere insuficientă pînă în 2006 și chiar o tendință negativă ulterior.

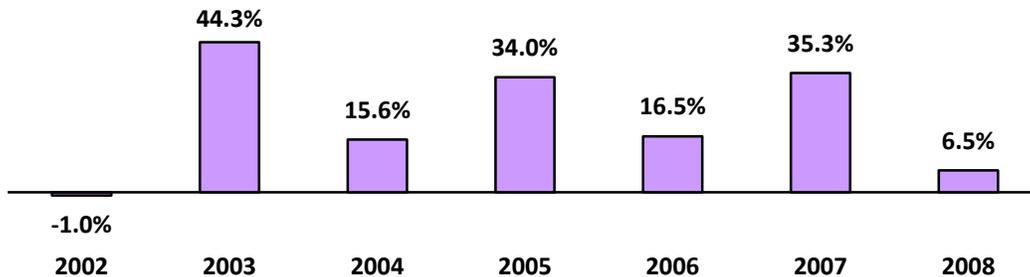
Dinamica ponderii populației ocupate în industrie în totalul populației ocupate, %

* calculat în baza datelor trimestrului IV. Sursa: Biroul Național de Statistică

La fel ca și ponderea industriei în PIB, ponderea populației ocupate în industrie este mică, constituind doar 13.6% în 2009.

Dinamica creșterii investițiilor în capital fix în industrie, % față de anul precedent

Sursa: Biroul Național de Statistică

Dinamica creșterii investițiilor în capitalul fix în industrie a înregistrat o tendință pozitivă pe parcursul ultimilor ani, dar totuși insuficientă pentru revitalizarea și dezvoltarea acestui sector. Mai mult ca atât, în urma crizei economice, formarea brută de capital fix s-a diminuat în anul 2009.

Până la criza economică din 2009, Republica Moldova a înregistrat progres nu numai la capitalul investițiilor în capitalul fix în industrie, dar și a investițiilor străine directe în general. Cu toate acestea, valoarea investițiilor străine directe pe cap de locuitor a fost mult mai mică decât în țările Europei Centrale și de Est.⁵

1.1. Evoluția situației dacă nu sunt întreprinse măsuri adăugătoare

Experții locali și internaționali susțin că Republica Moldova a atins cel mai scăzut nivel din timpul crizei anul trecut și în perioada următoare va înregistra o creștere economică. Printre scenariile mai optimiste, BERD prognozează o creștere a PIB de circa 4% în 2010⁶. Pe lângă aceasta, Guvernul prognozează o creștere a PIB de 2% și o majorare a indicatorilor care sunt descriși în capitolul precedent. Prin urmare situația economică în general și cea a industriei în special se va ameliora puțin. Totuși, Propunerea de politici publice dată nu ține de ameliorarea crizei recente în sectorul industrial, dar de dezvoltarea acestui sector în perspectivă, precum și majorarea ponderii acestuia în PIB. Acest fapt poate fi atins prin oferirea unor stimulente de către sectorul public care vor aduce la creșterea fluxului de investiții industriale locale și internaționale.

⁵ Attracting foreign direct investment under high risk and volatility of international financial markets, Ion PÂRTACHI, Vitalie ARVINTE, *Economia seria Management*, Vol.12, Nr. 1 special/2009 (<http://www.management.ase.ro/reveconomia/2009-1s/7.pdf>)

⁶ <http://www.europalibera.org/content/article/1959825.html>

1.2. Politica publică actuală

Cadrul strategic și angajamentele privind parcurile industriale

Documente strategice prevăd mai multe măsuri de susținere a sectorului industrial, printre care instrumentul cel mai avansat este susținerea creării parcurilor industriale:

- ***Programul de activitate al Guvernului RM „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2009-2013:*** Susținerea creării unei rețele de parcuri industriale sub egida administrației publice locale, în special în zonele adiacente frontierei pentru încurajarea integrării întreprinderilor în lanțurile tehnologice internaționale.
- ***Programul de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pe anii 2009-2011:*** La componenta “Îmbunătățirea climatului investițional”, prevede continuarea dezvoltării conceptului de parcuri industriale prin instituirea unor unități noi, precum și examinarea posibilității extinderii facilităților pentru rezidenții acestor parcuri.
- ***Strategia națională de dezvoltare pe anii 2008-2011:***
  - La componenta „Atragerea investițiilor, în special a celor străine directe”: promovarea oportunităților investiționale prin asigurarea accesului investitorilor la zone economice libere, parcuri industriale și inovaționale etc.
  - La componenta „Promovarea unor instrumente eficiente pentru facilitarea convergenței, dezvoltării și creșterii economice a orașelor, precum și consolidarea rețelei orașelor mici”: dezvoltarea infrastructurii economice (zone economice libere, parcuri industriale, centre de logistică) în localitățile-cheie.
- ***Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011:*** Înființarea a trei parcuri industriale în raza de creștere regională până în 2011.
- ***Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006-2015,*** aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1288 din 09.11.2006, prevede măsuri în vederea creării parcurilor industriale.
- ***Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada până în anul 2015,*** aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1149 din 05.10.2006, prevede crearea parcurilor industriale și monitorizarea activității lor.
- ***Planul de Dezvoltare Instituțională a Ministerului Economiei:*** „Identificarea grupărilor industriale și inovaționale de cluster existente și potențiale, perfectarea analizei diagnostic și elaborarea programelor de dezvoltare pentru fiecare cluster. Elaborarea documentației tehnice a clusterelor și implementarea acțiunilor de dezvoltare a clusterelor și parcurilor industriale ca element-cheie a clusterelor selectate. Modificarea și completarea strategiilor naționale în scopul valorificării potențialului acestora de a stimula dezvoltarea clusterelor în cadrul domeniilor vizate de strategiile sectoriale”.

Legea cu privire la parcurile industriale

Legea nr. 164 din 13.07.2007 „Cu privire la parcurile industriale”, întrunește un șir de stimulente pentru crearea parcurilor industriale și atragerea investitorilor/rezidenților industriali. Articolul 20 prevede că în procesul constituirii și funcționării parcurilor industriale, statul și autoritățile administrației publice locale vor asigura:

- atribuirea terenului pentru constituirea parcului industrial pe teren liber;
- transmiterea terenului în folosință administrației parcului industrial;
- crearea infrastructurii tehnice și de producție necesare pentru desfășurarea activităților de întreprinzător în cadrul parcului industrial;
- dreptul prioritar al rezidenților de procurare, după încetarea funcționării parcului, în modul stabilit de legislație, a terenurilor aflate în locațiunea lor;
- excluderea din circuitul agricol a terenurilor atribuite pentru constituirea parcurilor industriale, cu asumarea recuperării cheltuielilor legate de această procedură.

Legea dată este însoțită de două hotărâri de Guvern: Hotărârea Guvernului nr.41 din 23.01.2008, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de desfășurare a concursului de selectare a rezidenților și a proiectelor investiționale pentru realizare în cadrul parcului industrial; și Hotărârea Guvernului nr.66 din 28.01.2008 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la parcul industrial.

Parcul industrial este definit ca: teritoriu delimitat, cu suprafața de cel puțin 5 ha, în care se desfășoară activități economice, de producție industrială, de prestare a serviciilor, de valorificare a cercetărilor științifice și/sau de dezvoltare tehnologică, într-un regim de facilități specifice, în vederea valorificării potențialului uman și material al regiunii date.

Legea dată, deși aprobată în 2007, nu a avut efecte pozitive pînă la moment. În baza legii a fost creat de jure, printr-o hotărîre de Guvern, un parc industrial în localitatea Căinari, care de facto nu funcționează, adică pe teritoriu parcului nu se desfășoară nici o activitate economică.

Părțile interesate au menționat un șir de probleme legate de legea în cauză, principalul neajuns este că legea, practic, nu oferă facilități în crearea parcurilor industriale pentru sectorul privat, dar reglementează în detalii crearea parcurilor în baza activelor proprietate publică, inclusiv crearea parcului de către stat prin hotărîre de Guvern. Deși legea prevede participarea și investitorilor privați la crearea parcului, aceasta limitează mult inițiativa privată și prin urmare descurajează participarea sectorului privat, iar sectorul public, neavînd resurse și cunoștințe suficiente în domeniu, nu poate de sine stătător crea parcuri. Mai mult ca atît legea în vigoare permite privatizarea terenului parcului de către rezidenți numai după expirarea termenului de funcționare a parcului, adică după cel puțin 15 ani.

Reieșind din definiția parcurilor industriale, crearea acestora ar însemna practic dezvoltarea activității industriale, ceea ce este în plină concordanță cu obiectivele de bază ale acestei propuneri de politici publice.

Cadrul normativ care ține de accesul la terenuri industriale

Terenurile cu destinație industrială/economică pot fi incluse în planurile urbanistice în rezultatul unui studiu de fezabilitate preventiv, privind posibilitatea amplasării obiectului industrial în condițiile dezvoltării social-economice a comunității/regiunii concrete, cum ar fi prezența infrastructurii, resurselor naturale, financiare, umane și altele. Anterior includerii, terenurile urmează a fi selectate și atribuite în conformitate cu prevederile actelor legislativ-normative în vigoare: Codul funciar nr. 828 din 25 decembrie 1991 și Hotărârea Guvernului nr. 1451 din 24.12.2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de atribuire, modificare a destinației și schimbul terenurilor. În rezultatul selectării terenului de către o comisie în componența reprezentanților instituțiilor nominalizate în actele menționate, constituită de administrația publică locală (APL), se întocmește un proces-verbal semnat și ștampilat de persoanele participante. Ulterior, organele de mediu teritoriale eliberează încheierea privind selectarea terenului, act care servește drept bază la adoptarea deciziei APL de atribuire a terenului pentru activități economice. Procedura de selectare și atribuire a terenurilor este stabilită prin Hotărârea de Guvern nr. 1451 din 24.12.2007 și este identică pentru toate terenurile, indiferent de amplasamentul lor.

Etapă următoare ține de procedura de elaborare a dosarului cadastral, care se efectuează de către Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului. Agenția Relații Funciare și Cadastru, la rîndul său, în cazul terenurilor agricole, elaborează și prezintă Guvernului proiectul de hotărîre de Guvern privind schimbarea destinației terenului agricol, cu dosarul cadastral, pentru examinare. Schimbarea destinației se efectuează prin hotărîre de Guvern. Planul elaborat a obiectului se coordonează cu instituțiile participante (comisia) la etapa de selectare a terenului cu obținerea avizelor respective și susținerea expertizei ecologice de stat (Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, art. 23, Legea nr. 851 din 29.05.1996, privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător, art. 6).

După etapa menționată mai sus, urmează procedura de obținere a certificatului de urbanism, eliberat de APL, act ce permite proiectarea obiectelor preconizate pentru construcții și care este eliberat în urma avizelor instituțiilor interesate. Proiectele de execuție a lucrărilor de construcție se coordonează și se avizează de aceleași instituții și sunt supuse expertizei sanitare-ecologice, conform prevederilor Legilor nr. 1515 și nr. 851).

În procesul funcționării obiectelor industriale, sunt obligatorii deținerea autorizației de folosință specială a apei (Codul apelor nr. 1532 din 22.06.1993, art. 27) și autorizației de emisii a poluanților în atmosferă (Legea nr.1422 din 17.12.1997, privind protecția aerului atmosferic).

1.3. Beneficiarii politicii publice propuse

Intervenția statului pentru rezolvarea problemei definite în această propunere de politici, ar avea următorii beneficiari:

1. Investitorii industriali, care vor beneficia direct de facilitățile oferite în opțiunile propuse.

2. Comunitatea locală, care va beneficia de la crearea locurilor de muncă și dezvoltarea infrastructurii locale.
3. Administrațiile publice locale, care vor încasa mai multe venituri la buget din activitatea industrială, și vor reduce presiunea asupra bugetului în urma creării de noi locuri de muncă.
4. Prestatorii de servicii de utilități, care vor beneficia de la facilități în vederea dezvoltării infrastructurii sale și ulterior de la mărirea consumului de utilități.
5. Întreprinderile din regiune, care vor presta servicii investitorilor industriali noi, atrași în rezultatul oferirii facilităților.

2. OBIECTIVELE POLITICII

Pentru propunerea de politici publice dată au fost fixate niște obiective măsurabile și realiste, principalele din ele fiind stabilite și în documentele strategice în vigoare:

- Asigurarea unui ritm mediu anual de creștere a volumului producției industriale de 10%, până în 2015.
- Creșterea ponderii industriei în PIB până la 20-22%, până în 2015.
- Creșterea ponderii populației ocupate în industrie până la 20% din numărul total al populației ocupate, până în 2015.

Obiectivele menționate mai sus sunt reflectate și în Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada până în anul 2015, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1149 din 05.10.2006.

- Creșterea investițiilor în capitalul fix din industrie în mediu cu cel puțin 20% pe an, până în 2015.
- Creșterea ponderii terenurilor pe care se desfășoară activitate industrială.

Obiectivele date vor servi și ca indicatori care vor fi monitorizați anual.

Asupra acestor indicatori vor influența și alți factori, dar contribuția politicilor propuse în acest document ar fi semnificativă. În procesul monitorizării implementării politicii propuse, va fi stabilită contribuția concretă a politicii la atingerea obiectivelor menționate și vor fi luate măsuri de corectare după necesitate. Contribuția politicii va fi măsurată prin beneficiile generate de această politică, care sunt descrise la capitolul analiza impacturilor.

3. OPȚIUNILE DE SOLUȚIONARE A PROBLEMEI ȘI ANALIZA IMPACTURILOR

Identificarea opțiunilor de soluționare a problemei a fost efectuată în două etape:

1. Mai întâi au fost identificate soluțiile posibile pentru fiecare din cauzele activității investiționale industriale reduse și în descreștere. În urma analizei, din setul de soluții au fost recomandate câte o soluție pentru fiecare cauză a problemei.
2. Soluțiile recomandate pentru cauzele problemei au fost grupate în două opțiuni distincte: (a) Oferirea facilităților identificate, în cadrul parcurilor industriale și (b) Oferirea facilităților pentru toți investitorii industriali. Pe lângă aceste două opțiuni a fost analizată și opțiunea „status quo”, care constă în păstrarea măsurilor existente fără intervenții adăugătoare.

3.1. Cauzele activității investiționale industriale reduse și posibilele soluții oferite de către stat

1. Cauza: Acces limitat la terenuri industriale pentru lansarea și desfășurarea activității industriale.

Soluții posibile:

1.1. Teren și active imobiliare proprietate publică:

- 1.1.1. Darea în folosință pe un termen lung a clădirilor și terenurilor publice cu destinație industrială. La moment activele de stat sunt date în folosință în special în baza licitației. Pentru a facilita dezvoltarea industriei pe terenurile date, se propune ca activele să fie date în folosință în baza concursurilor investiționale, prin care investitorul se obligă să folosească activele conform destinației și să investească o anumită sumă de bani în lansarea activității industriale.
- 1.1.2. Vânzarea clădirilor și terenurilor de stat cu destinație industrială și a terenurilor cu destinație agricolă. La moment vânzarea activelor se face în special în bază de licitație. Pentru a facilita dezvoltarea industriei pe terenurile date, se propune ca activele să fie privatizate după ce acestea au fost date în folosință conform opțiunii descrise mai sus și după ce investitorul și-a onorat obligațiunile privind folosirea terenului conform destinației și investirea unei sume de bani în lansarea activității.

1.2. Teren cu destinație agricolă:

- 1.2.1. Schimbarea gratis a destinației terenurilor agricole aflate în proprietatea publică.
- 1.2.2. Schimbarea gratis a destinației terenurilor agricole proprietate privată. La moment cheltuielile prevăzute de legislația în vigoare pentru schimbarea destinației terenului agricol sunt în mediu de 1,2 milioane lei pe hectar.
- 1.2.3. Acordarea dreptului autorităților publice locale de schimbare a destinației terenului agricol. Această opțiune nu va fi examinată, deoarece ține de o altă politică, mai vastă, în domeniul decentralizării/autonomiei locale.

1.3. Teren aferent construcțiilor:

- 1.3.1. Permitearea separării terenurilor aferente construcțiilor existente. Soluția dată nu va fi analizată în această propunere de politici deoarece există un proiect de hotărâre de Guvern în acest sens.

2. Cauza: Costuri și riscuri mari legate de procedurile birocratice la inițierea și desfășurarea activității industriale.

Soluții posibile:

- 2.1. Crearea ghișeului unic (crearea oficiului frontal) pentru toate tipurile sau majoritatea tipurilor de acte permissive, cu elaborarea unui regulament de interacțiune dintre toate organele implicate. Această soluție este greu de realizat în termeni restrânși, deoarece

vizează practic toate organele cu competențe de reglementare a activității de întreprinzător. Prin urmare această soluție va fi lăsată pentru un cadrul normativ separat.

- 2.2. Coordonarea obținerii tuturor actelor permise de către un organ de stat imparțial, așa ca Ministerul Economiei, prin organizarea și coordonarea procesului de examinare a cererilor de către organele implicate. Scopul acestei măsuri este excluderea interacțiunii directe dintre solicitant și organul care emite actul permisiv. Această măsură ar necesita cheltuieli majore pentru crearea capacităților în cadrul Ministerului Economiei și nu este recomandată pentru propunerea de politici dată.
- 2.3. Coordonarea obținerii tuturor actelor permise de către Consiliul național pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională. În acest scop ar trebui de creat un grup de lucru tehnic care ar include toate organele competente. Scopul acestei măsuri este excluderea interacțiunii directe dintre solicitant și organul care emite actul permisiv. Această măsură ar necesita cheltuieli majore pentru crearea capacităților în cadrul Consiliului și nu este recomandată pentru propunerea de politici dată.
- 2.4. Coordonarea obținerii tuturor actelor permise de către autoritățile publice locale (APL). Aici ar putea fi creat un grup de lucru care ar include toate organele competente din teritoriu. Există precedent în acest sens în unele regiuni unde, cu suportul proiectului USAID|BIZPRO, au fost create ghișee unice în domeniul construcțiilor⁷. Scopul acestei măsuri este excluderea interacțiunii directe dintre solicitantul și organul care emite actul permisiv. Această măsură poate să fie costisitoare pentru APL mici. Dar s-ar putea oferi acest drept APL care are resurse pentru dezvoltarea acestei soluții, prin obligarea tuturor organelor să folosească APL ca oficiul frontal. Acest mecanism va lucra doar dacă există voință în cadrul APL. Un risc major al acestei soluții este interacțiunea directă al întreprinzătorului cu APL. Parțial acest risc poate fi diminuat prin implicarea Ministerului Economiei și/sau Consiliului național pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională. Acesta este soluția recomandată pentru optimizarea procedurilor birocratice.

3. Cauza: Costuri și riscuri mari legate de controlul de stat al activității de întreprinzător.

Soluții posibile:

- 3.1. Aprobarea unui grafic pentru toate controalele de stat și limitarea controalelor neplanificate. Aici s-ar putea folosi experiența zonelor economice libere (ZEL). Riscul acestei soluții este că nu va putea fi asigurată pentru toți întreprinzătorii. Mai mult ca atât, fără un control asupra acestui proces nu va avea efectul dorit. Unii rezidenți din ZEL au menționat că sunt inspecți în afara graficului dar nu doresc să divulge inspectorii din frică. Un control în acest sens ar putea fi efectuat periodic de către Ministerul Economiei. Aceasta este soluția recomandată pentru problema menționată.
- 3.2. Coordonarea tuturor controalelor de către un organ de stat imparțial, așa ca Ministerul Economiei, și însoțirea inspectorilor în timpul vizitei și interacțiunii cu întreprinzătorul. Această măsură ar fi prea costisitoare.
- 3.3. Coordonarea tuturor controalelor de către Consiliul național pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională. În acest scop ar trebui de creat un grup de lucru tehnic care ar include toate organele competente. Ar trebui ca unul sau mai mulți

---

⁷ www.biztar.md

reprezentanți imparțiali din cadrul grupului de lucru să însoțească inspectorii. La fel ca și soluția precedentă, această măsură ar fi prea costisitoare.

4. Cauza: Cheltuieli mari la importul echipamentului, materie primă și altor bunuri necesare lansării activității industriale.

Soluții posibile:

- 4.1. Scutirea necondiționată de taxa pe valoarea adăugată la importul echipamentului nou, materiei prime și altor bunuri necesare lansării activității industriale. Această măsură este greu de monitorizat și poate aduce prejudicii semnificative bugetului public.
- 4.2. Amânarea achitării TVA pentru echipamentul nou, materia primă și alte bunuri necesare lansării activității industriale.

Această măsură nu implică pierderi semnificative pentru bugetul public și este soluția recomandată.

5. Cauza: Cheltuieli și riscuri esențiale asociate cu procedurile de import-export.

Soluții posibile:

- 5.1. Crearea posturilor vamale adăugătoare, în regiunile cu mai multă activitate industrială, prin delegarea unei persoane de la vamă care va perfectă toate procedurile vamale. Această soluție ar fi prea costisitoare.
- 5.2. Optimizarea tuturor procedurilor vamale. Asupra acestei soluții se lucrează deja în cadrul altor politici și nu va fi abordată în cadrul propunerii de politici dată.

6. Cauza: Cheltuieli mari pentru racordarea la utilități.

Soluții posibile:

6.1. Sursele de finanțare a infrastructurii din mijloace publice:

- 6.1.1. Planificarea fondurilor în bugetul de stat pentru investiții în infrastructura necesară lansării activității industriale. Bani vor fi alocați pentru cofinanțarea construcției infrastructurii în limita resurselor disponibile.
- 6.1.2. Planificarea fondurilor în bugetele locale pentru investiții în infrastructura necesară lansării activității industriale. Bani vor fi alocați pentru cofinanțarea construcției infrastructurii în limita resurselor disponibile.
- 6.1.3. Folosirea mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională în scopul finanțării construcției infrastructurii necesare lansării activității industriale în limita resurselor disponibile. Aceste mijloace sunt planificate în fiecare an și dezvoltarea infrastructurii se încadrează perfect în obiectivele Fondului. Această sursă va fi folosită în cadrul propunerii de politici dată.

Se recomandă folosirea tuturor surselor de finanțare indicate mai sus.

6.2. Modalitatea de finanțare:

- 6.2.1. În cazul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, va fi aplicat cadrul normativ existent și finanțarea va fi alocată prin Agențiile de dezvoltare regională.

- 6.2.2. În cazul fondurilor de la bugetul de stat, de către Ministerul Economiei vor fi organizate concursuri de finanțare a lucrărilor de construcție a infrastructurii.
- 6.2.3. În cazul fondurilor de la bugetele locale, de administrațiile publice locale vor fi organizate concursuri de finanțare a lucrărilor de construcție a infrastructurii.

6.3. Dreptul de proprietate asupra infrastructurii:

- 6.3.1. După construirea infrastructurii de utilități, aceasta va fi dată în proprietate furnizorilor de utilități.
- 6.3.2. După construirea drumurilor și infrastructurii similare, aceasta va fi dată în proprietate administrației publice locale.

3.2. Opțiunile și analiza impacturilor

Soluțiile menționate mai sus au fost grupate în două opțiuni distincte care au fost comparate cu opțiunea "status quo".

Opțiunile analizate sunt:

- 1. Opțiunea 1. Status quo.
- 2. Opțiunea 2. Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale (oferirea facilităților pentru investitorii industriali în cadrul parcurilor industriale).
- 3. Opțiunea 3. Oferirea facilităților de stat pentru toți investitorii industriali.

Opțiunea 1. Status quo

Această opțiune presupune păstrarea situației actuale, adică neintervenția adăugătoare din partea statului. Situația actuală este parțial descrisă la capitolul „Definirea Problemei”.

În scopul comparației mai bune între opțiuni, opțiunea „status quo” a fost folosită drept scenariu de bază iar celelalte opțiuni cauza schimbări în acest scenariu. Schimbările respective vor reprezenta impacturile opțiunilor și vor servi drept baza pentru compararea lor și alegerea celei mai favorabile opțiuni.

Conform opiniei specialiștilor, în anul acesta situația economică va începe să se amelioreze ușor. Beneficiile celorlalte opțiuni vor lua în calcul doar efectele generate de către intervențiile propuse și nu efectele generate în cadrul opțiunii „status quo”.

Opțiunea 2. Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale (oferirea facilităților pentru investitorii industriali în cadrul parcurilor industriale)

Deși stimulentele necesare dezvoltării industriale pot fi prevăzute în mai multe acte normative, Legea cu privire la parcurile industriale deja întrunește unele stimulente. Mai mult ca atât, includerea principalelor stimulente într-un act normativ va permite o gestionare mai eficientă a situației și mobilizarea mai ușoară a fondurilor internaționale de dezvoltare, care sunt destinate unor inițiative mai focusate.

Se propune de a folosi acest instrument normativ, schimbând esențial abordarea de la crearea parcului de către stat spre oferirea asistenței de stat în crearea parcurilor. În această situație, Guvernul va atribui statutul de parc industrial solicitanților (întreprinderii-administrator care va dezvolta și administra parcul) care corespund cerințelor specificate în lege. Statutul de parc industrial va oferi întreprinderilor, care vor activa în cadrul parcului (întreprinderii-administrator și rezidenților parcului), dreptul de a beneficia de facilitățile oferite prin lege. Practica oferirii facilităților în dezvoltarea parcurilor prin atribuirea statutului de parc industrial există în România, unde au fost dezvoltate mai multe parcuri industriale.

Mai mult ca atât, se recomandă de păstrat definiția parcului industrial din Legea cu privire la parcurile industriale în vigoare, care este menționată în capitolul "Definirea problemei" și coincide cu definițiile internațional recunoscute.⁸

Prin urmare, crearea parcurilor ar însemna practic dezvoltarea activității industriale, ceea ce este în plină concordanță cu obiectivele de bază a propunerii de politici publice dată.

Conform recomandărilor „Studiului oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”⁹, suprafața recomandată a terenului parcului industrial pentru Republica Moldova este în limitele 3 – 10 ha. Opțiunea dată va facilita crearea parcurilor în baza terenurilor cu următoarea caracteristică:

- să fie libere de orice sarcini;
- se află în proprietatea sau în folosința, pe cel puțin 30 de ani, întreprinderii care solicită statutul de parc industrial. Această prevedere există și în legislația României, unde s-a adeverit efectivă;
- să nu constituie obiectul unor litigii aflate în curs de examinare și/sau soluționare în instanțele de judecătorești în privința situației juridice;
- să aibă acces la căi de transport;
- să fie accesibilă racordarea infrastructurii tehnice și de producție a parcului la utilitățile publice;
- suprafața terenului să fie de cel puțin 5 hectare (această suprafață este indicată în Legea privind parcurile industriale în vigoare și se încadrează perfect în recomandările experților);
- să nu existe interdicții legale privind protecția mediului cauzate de amplasare a parcului.

Aceste criterii sunt folosite în legislația cu privire la parcurile industriale din diferite țări și în special în România, unde s-au adeverit efective.

În scopul susținerii dezvoltării parcurilor industriale, legea va oferi următoarele facilități:

- Schimbarea destinației terenului agricol destinat creării parcului industrial cu scutirea de cheltuielile legate de această procedură.

---

⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_park; <http://www.thefreedictionary.com/industrial+park>;
<http://www.allbusiness.com/glossaries/industrial-park/4951988-1.html>; <http://dictionary.reverso.net/english-cobuild/industrial%20estate>

⁹ Proiectul finanțat de către EUROPAID: „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”, iulie 2009

- Atribuirea gratuită a activelor proprietate publică în folosință întreprinderii-administrator pentru crearea și dezvoltarea parcurilor industriale.
- Acordarea dreptului de privatizare a terenului proprietate publică, aflat în locațiunea rezidentului parcului industrial, după darea în exploatare a construcțiilor cu destinație industrială și conexe. Această facilitate nu este prevăzută în Legea cu privire la parcurile industriale în vigoare.
- Amânarea plății taxei pe valoarea adăugată la materialele și echipamentele importate în scopul construirii infrastructurii și utilităților comune ale parcului industrial pînă la darea în exploatare a acestora. Această facilitate nu este prevăzută în Legea cu privire la parcurile industriale în vigoare.
- La darea în locațiune a terenurilor, precum și a clădirilor construcțiilor și altor fonduri fixe, proprietate publică, întreprinderea-administrator poate aplica coeficientul de micșorare pînă la 0,3 din tarifele stabilite pentru calcularea prețului normativ al pămîntului sau din cuantumul minim al chiriei proprietății publice stabilite prin legea bugetului pe anul respectiv. Această soluție vine să faciliteze rezidenții parcului industrial în situația cînd prețul normativ îl depășește pe cel de piață.
- Contribuția financiară pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție. Contribuția dată va fi acordată de la bugetul de stat, bugetele locale, Fondul Național de Dezvoltare regională și alte surse.

Toate procedurile de obținere a permiselor, autorizațiilor și avizelor de la organele competente, atît pentru întreprinderea care creează parcul (întreprinderea-administrator) precum și pentru rezidenții parcului, care intenționează să lanseze activitatea industrială, vor fi obținute în baza principiilor de ghișeu unic, prin constituirea unei comisii coordonate de către consiliul local, și care va cuprinde reprezentanții:

- consiliului local;
- instituțiilor specializate în domeniu;
- deținătorilor de utilități;
- și altor instituții după caz.

Mai mult ca atît, controalele activității rezidenților parcurilor industriale vor fi efectuate conform unui grafic aprobat prin dispoziția Guvernului.

Pentru a beneficia de facilitățile descrise mai sus, investitorul care intenționează să creeze parcul industrial (întreprinderea-administrator), va trebui să solicite obținerea statutului de parc industrial, depunînd o cerere la Ministerul Economiei. Solicitantul va trebui să aibă în proprietate sau folosință terenul cu caracteristicile descrise mai sus și să prezinte un studiu de fezabilitate care va demonstra oportunitatea creării parcului industrial și va cuprinde informații relevante privind:

- descrierea concepției parcului industrial, inclusiv genurile de activitate preconizate, după caz;
- impactul (avantajele) creării parcului industrial asupra dezvoltării regiunii (social, economic și mediu);
- descrierea activității economice în regiune și potențialul atragerii rezidenților în parc;
- potențialul uman în regiune pentru activitatea parcului;

- existența infrastructurii regionale necesare activității parcului, precum și descrierea stării infrastructurii tehnice și de producție la care se va racorda parcul industrial;
- delimitarea terenului și configurația parcului industrial (planul de amplasare a terenului în zonă, studiu geotehnic, studiu topografic etc.);
- valoarea estimativă a investițiilor pentru crearea parcului și sursele acestora:
  - construcția infrastructurii și utilităților comune din exteriorul parcului;
  - construcția utilităților comune interne;
  - reabilitarea și punerea în funcțiune a infrastructurii și utilităților existente;
  - amenajarea teritoriului etc;
- etapele și termenii de creare a parcului industrial.

Studiul de fezabilitate va fi examinat de către Ministerul Economiei și dacă va fi constatată oportunitatea creării parcului industrial, Ministerul va elabora proiectul hotărârii de Guvern cu privire la atribuirea statutului de parc industrial. Statutul de parc industrial va fi atribuit prin hotărâre de Guvern, în care vor fi incluse toate facilitățile oferite.

Principalele deosebiri dintre Legea în vigoare și legea nouă privind parcurile industriale:

Prevederile	Legea în vigoare	Legea propusă
Crearea și lichidarea parcului industrial	Parcul industrial este creat prin hotărâre de Guvern, atît în cazul terenurilor și activelor de stat cît și proprietate a autorităților publice locale. La decizia Guvernului, parcul este lichidat și nu este clar ce se întîmîlă mai departe cu parcul, în afară de faptul că rezidenții parcului au dreptul prioritar să cumpere terenul. La crearea parcului sunt oferite facilități prin lege, care sunt descrise mai jos. Parcul este creat pentru un termen de cel puțin 15 ani, cu posibilitatea de extindere.	Guvernul nu creează parcul industrial, dar atribuie statutul de parc industrial întreprinderii-administrator, care acordă dreptul de a beneficia de facilitățile prevăzute în lege. Dacă deținătorul statutului nu respectă prevederile legii, statutul este retras, iar parcul poate continua activitatea. Parcul este creat de către proprietarul sau deținătorul terenului și activelor. Statutul de parc industrial este acordat pentru o perioadă de cel puțin 15 ani, cu posibilitatea de extindere.
Terenul și activele în baza cărora este constituit parcul (publice sau private)	Prevede facilități pentru parcurile create doar în baza terenurilor și activelor proprietate publică	Prevede facilități pentru parcurile create în baza terenurilor și activelor private și publice
Facilitățile oferite la crearea și funcționarea parcului		
Schimbarea destinației terenului agricol gratis	Prevede această facilitate doar pentru terenurile proprietate publică	Prevede această facilitate atît pentru terenurile proprietate publică cît și privată
Atribuirea gratuită a activelor proprietate publică în folosință întreprinderii-administrator	Prevede această facilitate, dar fără dreptul de privatizare pînă la încetarea funcționării parcului (cel puțin 15 ani)	Prevede această facilitate cu dreptul de privatizare la momentul dării în exploatare a construcțiilor conform destinației
Acordarea dreptului de privatizare a terenului proprietate publică, aflat în locațiunea rezidentului	Nu este permisă privatizarea pînă la momentul încetării funcționării parcului (cel puțin 15 ani)	Este permisă privatizarea la momentul dării în exploatare a construcțiilor conform destinației
Amînarea plății TVA la materialele și echipamentele importate în scopul construirii infrastructurii și utilităților comune	Nu este prevăzut	Este prevăzut
Întreprinderea-administrator poate aplica coeficientul de micșorare pînă la 0,3 din tarifele stabilite pentru calcularea prețului normativ al pămîntului sau din cuantumul minim al chiriei	Este prevăzut	Este prevăzut

proprietății publice		
Facilitarea creării parcului prin soluția de ghișeu unic	Nu este prevăzut	Este prevăzut. În cazul în care consiliul local a decis susținerea creării parcului industrial, acesta creează Comisia cu privire la susținerea procesului de creare și funcționare a parcului industrial, care coordonează procedurile de obținere a autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și altor acte permissive necesare privind terenul, infrastructura și construcțiile destinate parcului industrial
Optimizarea procedurilor de control asupra activității rezidenților parcului industrial	Nu este prevăzut	Este prevăzut. Controale planificate vor avea loc nu mai des de o dată în decursul unui an calendaristic, conform graficului aprobat prin dispoziția Guvernului.
Administrarea parcurilor industriale		
Numirea conducerii administratorului	Conducerea administratorului este numită prin hotărâre de Guvern	Guvernul nu se implică la numirea conducerii administratorului
Posibilitatea administratorului de a efectua activitate în calitate de rezident	Nu permite	Permite desfășurarea activității de rezident. Aceasta este binevenit pentru modele de parcuri, unde administratorul este o companie care dorește să desfășoare activitate industrială pe o parte din teren și să ofere în chirie restul terenului pentru companiile subcontractori.

La elaborarea legii noi cu privire la parcurile industriale au fost luate în considerație și recomandările „Studiului oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”.

Schemele facilitării creării parcurilor industriale în diferite situații, conform acestei opțiuni, sunt prezentate în anexă.

Impacturile

Dacă va fi implementată această opțiune, ar putea fi facilitată crearea a 5 parcuri industriale timp de pînă la 10 ani, conform concluziilor „Studiului oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”. Crearea parcurilor ar fi finanțată din contul mijloacelor publice și private.

Studiul menționat a identificat și terenurile cu potențial pentru crearea parcurilor, care sunt amplasate în regiunile: Florești, Căinari, Ungheni, Soroca și Cahul:

	Florești	Căinari	Ungheni	Soroca	Cahul	Total
Numărul locuitorilor din raza de 20 km	82094	81099	92160	81411	85536	422300
Suprafață propusă a parcului industrial, ha	61,2 agricol	23,4 industrial	50,0 ne- industrial	39,3 agricol	5,9 industrial	179.8
Numărul estimativ minim de angajați	2000	1400	3000	1200	1000	8600

Numărul estimativ mediu de angajați	5500	2100	7500	5600	4000	24700
Numărul estimativ maxim de angajați	9 000	2 800	12 000	10 000	7 000	40800

Sursa: Proiectul finanțat de către EUROPAID: „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”, iulie 2009

Experții studiului menționat au cuantificat unele beneficii și costuri de la crearea parcurilor industriale. Pentru a asigura comparabilitatea impacturilor opțiunilor din această propunere de politici publice, vom limita analiza pentru o perioadă de 5 ani. Ne vom axa pe presupunerile studiului menționat, conform cărora pe parcursul la următorii 5 ani vor fi create 3 parcuri industriale. Acestea vor fi parcurile create în condițiile facilităților oferite de către stat și autoritățile publice locale. Studiul a identificat și locațiile cu cel mai mare potențial pentru crearea parcurilor în următorii 5 ani: Florești, Căinari și Ungheni. Descrierea terenurilor oportune pentru crearea parcurilor industriale în aceste localități sunt prezentate în tabelul de mai sus.

Impacturile fiscale

Pozitive:

- A fost estimat că bugetul public va avea economii din reducerea cheltuielilor pentru indemnizații de șomaj, deoarece parcurile industriale vor oferi multe locuri noi de muncă. Suma acestor economii, conform studiului menționat, va fi de cel puțin 5 milioane euro pe an.
- Fondul de remunerarea a muncii angajaților în cadrul parcurilor industriale a fost estimat la cel puțin 40 milioane euro anual. Dacă calculăm toate plățile către bugetul public de la această sumă, așa ca impozitul pe venitul persoanelor fizice și contribuțiile de asigurări sociale și medicale,¹⁰ bugetul va câștiga cel puțin 21,6 milioane euro anual.
- Valoarea adăugată a rezidenților parcurilor industriale va fi de cel puțin 220 milioane euro anual, ceea ce înseamnă că, având cota TVA de 20%, bugetul public va încasa circa 44 milioane euro sub formă de TVA.
- Profitul generat de către rezidenții parcurilor industriale va fi de cel puțin 179 milioane euro anual. Dacă presupunem că cel puțin o jumătate din această sumă va fi retrasă sub formă de dividende, care sunt impozitate cu 15%, bugetul public va încasa 13,4 milioane euro anual. Chiar dacă rezidenții vor evita să retragă profitul sub formă de dividende, conform politicii fiscale, impozitul pe venitul persoanelor juridice va fi reintrodus în 2012, și prin urmare, bugetul public va încasa cel puțin suma indicată mai sus.

¹⁰ 23% contribuții sociale plătite de angajator, 6% contribuții sociale plătite de angajat, 3,5% contribuții de asigurări medicale, plătite de angajat și 3,5%, plătite de angajator și 18% impozit pe venitul persoanelor fizice – a fost folosit plafonul maxim deoarece mărimea fondului de remunerare de 40 milioane euro este o estimare minimă.

Prin urmare, încasările anuale totale la bugetul public vor crește cu cel puțin 84 milioane de euro anual.

Negative:

- Studiul menționat mai sus a estimat că pentru cele 3 parcuri industriale, statul și autoritățile publice locale vor trebui să aloce o sumă de bani pentru construirea infrastructurii externe de cel puțin 13 milioane euro. Suma dată poate fi și mai mare în cazul în care nu vor fi contribuții din partea sectorului privat la etapa de creare a parcului industrial. Mai mult ca atât, având în vedere posibilitățile financiare reduse ale autorităților publice locale, cea mai mare parte a sumei date ar trebui prevăzută în bugetul de stat.
- Este importat de menționat că încasările la bugetul public de pe urma activității parcurilor industriale menționate mai sus, după ce parcurile vor deveni funcționale, anual, vor depăși de 6,5 ori cheltuielile statului la facilitarea creării parcurilor industriale.

Riscuri

- Deși legea va prevedea scutirea de plățile legate de schimbarea destinației terenurilor agricole destinate parcurilor industriale, aceasta nu va aduce prejudicii majore bugetului public, deoarece încasările date nu au fost prevăzute în buget. Pot fi aduse prejudicii doar dacă vor fi create parcuri pe terenurile schimbarea destinației cărora este deja planificată, plățile respective nefiind acumulate la buget. Însă se așteaptă că ponderea acestor terenuri va fi nesemnificativă.
- Amânarea achitării TVA la fel nu va prejudicia bugetul public, deoarece nu au fost prevăzute în buget încasări din TVA pentru materialele utilizate la construcția infrastructurii parcurilor industriale. Pot fi aduse prejudicii doar dacă agenții economici care deja au planificat lansarea activității industriale, indiferent de crearea parcului, vor deveni rezidenți ai parcului și nu vor investi în crearea infrastructurii și respectiv nu vor achita TVA planificat, și doar dacă aceste plăți au fost planificate în buget. Însă se așteaptă că ponderea acestor situații va fi nesemnificativă.

Impacturile economice

Pozitive:

- A fost estimat că investițiile în parcurile industriale vor fi de cel puțin 850 milioane euro. Cifra de afaceri a rezidenților parcurilor industriale va fi de cel puțin 540 milioane euro anual. Cifra de afaceri este estimată pentru momentul cînd rezidenții parcurilor vor deveni funcționali.
- Conform legislației în vigoare, cheltuielile necesare legate de schimbarea destinației unui hectar de teren agricol cu o bonitate medie constituie circa 72 mii euro¹¹. Din suprafața celor

---

¹¹ 1,2 milioane lei la cursul Băncii Naționale a Moldovei din 25.03.2010 (16.62 lei/euro)

trei terenuri cu potențial pentru crearea parcurilor, 61,2ha sunt agricole, ceea ce înseamnă că legea propusă va economisi 4,4 milioane euro investitorilor în parcuri industriale.

- Soluția de ghișeu unic pentru parcurile industriale va permite optimizarea procedurilor birocratice și prin urmare micșorarea cheltuielilor și riscurilor pentru întreprinderea-administrator și investitorii industriali din parcuri. Efecte similare va avea optimizarea controalelor de stat în cadrul parcurilor industriale.
- Va fi îmbunătățită infrastructura în regiunile unde vor fi create parcurile, inclusiv infrastructura de drumuri, de căi ferate, de rețele de utilități: aprovizionare cu apă, energie electrică, gaz natural, canalizare, telecomunicații. De la dezvoltarea infrastructurii vor beneficia și antreprenori locali care nu sunt localizați în parc.
- Va fi stimulată dezvoltarea antreprenorialului în regiunile unde vor fi create parcurile industriale. Întreprinderile locale vor fi subcontractate de către rezidenții parcurilor pentru diferite lucrări și servicii.

Negative:

- Rezidenții parcurilor industriale vor prelua o parte din forța de muncă a întreprinderilor existente și vor cauza majorarea costurilor forței de muncă din regiune.

Riscuri:

- Facilitățile parcurilor industriale pot crea o concurență neloială dintre rezidenții parcurilor și întreprinderile locale care se află în afara parcului. Acest risc va putea fi redus parțial la momentul facilitării creării parcului, când în baza studiului de fezabilitate privind oportunitatea creării parcului, vor putea fi identificate impacturile economice și prevenită crearea concurenței cu întreprinderile existente.
- Activitatea parcurilor industriale poate cauza scumpirea materiei prime în regiune.

Impacturile sociale și asupra sărăciei

Pozitive:

- Impacturile sociale pozitive vor fi resimțite de populația din raza de 20 km a parcurilor industriale. Cele trei regiuni cu potențial cel mai mare de creare a parcurilor industriale cuprind o populație de circa 255000 de oameni.
- Numărul de locuri de muncă create va varia de la cel puțin 6400 până la maximum 23800. O parte din locuri de muncă vor fi completate din persoanele angajate în alte companii din regiune, dar vor fi angajați și mulți șomeri, precum și multe persoane care se vor întoarce de peste hotare având oferte de locuri de muncă în țara lor.
- Se presupune că locurile de muncă oferite de întreprinderile din parcurile industriale vor fi atât de atractive, încât, în scenariul cel mai optimist, 40% din populația care lucrează în străinătate din regiunile respective vor reveni la comunitățile natale.

- Cheltuielile legate de remunerarea forței de muncă angajată în parcurile industriale va fi de cel puțin 40 milioane euro anual.
- Va fi îmbunătățită infrastructura în regiunile unde vor fi create parcurile industriale, inclusiv infrastructura de drumuri, de căi ferate, de rețele de utilități: aprovizionare cu apă, energie electrică, gaz natural, canalizare, telecomunicații. De la dezvoltarea infrastructurii va beneficia și comunitatea locală.

Negative:

- Nu au fost identificate impacturi sociale negative.

Riscuri:

- Poate avea loc migrația semnificativă a populației aptă de muncă spre regiunile unde vor fi create parcurile industriale. Acest fapt va afecta negativ situația socială a regiunilor de unde va migra populația. Acest efect negativ va putea fi anticipat prin intermediul studiului de fezabilitate privind oportunitatea creării parcului industrial.

Impacturile asupra mediului înconjurător

Pozitive:

- Crearea și îmbunătățirea infrastructurii va aduce beneficii mediului înconjurător. Stațiile de epurare create sau restaurate care vor deservi și o parte din localitățile învecinate parcului industrial, vor permite reducerea poluării mediului înconjurător.
- Infrastructura restaurată sau nou creată va permite consumarea mai eficientă a resurselor energetice.
- O parte din investitorii locali se vor amplasa în parcuri industriale și respectiv se va reduce poluarea localităților.

Negative:

- Vor fi efecte ecologice negative generale, cauzate de o activitate industrială sporită. Aceste efecte sunt greu de cuantificat și vor fi estimate la etapa studiului de fezabilitate cu privire la oportunitatea creării parcului industrial. Se presupune că efecte date se vor încadra în normativele existente admisibile, deoarece activitatea parcurilor se va supune legislației ecologice din Republica Moldova.

Riscuri:

- Vor fi scoase din uz terenurile agricole, ceea ce poate prejudicia sectorul agricol, precum și flora și fauna. Însă, în urma discuțiilor cu reprezentanții Agenției Relații Funciare și Cadastru, s-a ajuns la concluzia că în Republica Moldova sunt multe terenuri agricole de calitate proastă și terenuri nefolosite. Acesta, în combinație cu faptul că facilitarea creării parcului

industrial va fi precedată de un studiu de fezabilitate, va asigura minimizarea pierderilor sectorului agricol.

Impacturile administrative

Pozitive:

- Resursele administrative folosite la inspectarea activității investitorilor industriali va fi optimizată, datorită amplasării mai multor investitori pe un teren și organizării controalelor conform unui grafic prestabilit.

Negative:

- Vor fi create comisii noi. În scopul susținerii procesului de crearea și funcționare a parcurilor industriale, vor fi create comisii speciale cu privire la susținerea procesului de creare și funcționare a parcurilor industriale. Comisiile date vor include reprezentanți ai consiliul local, instituțiilor interesate, și deținătorilor rețelelor de utilități. Comisiile vor coordona obținerea tuturor autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și altor acte permissive necesare privind terenul, infrastructura și construcțiile destinate parcului. Deși comisia este o structură nouă, activitatea acesteia nu va implica schimbări majore. Există experiență în constituirea comisiilor similare în câteva localități din Republica Moldova, unde cu suportul proiectului USAID | BIZPRO, au fost create comisii în scopul facilitării obținerii permiselor în construcții, și care s-au dovedit productive și fără implicarea costurilor adiționale majore. Unicul aranjament deosebit va fi desemnarea persoanelor responsabile de secretariatul comisiei, care vor trebui să dedice mai mult timp în acest scop.

Riscurile

- Nu au fost identificate riscuri la acest capitol.

Opțiunea 3. Oferirea facilităților pentru toți solicitanții

Această opțiune presupune oferirea tuturor facilităților menționate mai sus, indiferent de faptul că sunt amplasați în parcuri industriale sau nu, precum și fără restricții referitor la mărimea terenului. Cu toate acestea, pentru a primi facilitățile menționate, investitorii vor trebui să demonstreze oportunitatea lansării activității industriale.

Această opțiune ar necesita cheltuieli majore pentru crearea capacităților de analiză și monitorizare a tuturor cererilor privind obținerea facilităților. Nu este ușor de estimat câte solicitări vor fi, dar se presupune că vor fi solicitate facilități pentru mai multe terenuri mici.

Având în vedere că fondurile bugetare sunt limitate, vom presupune că această opțiune va implica cheltuirea aceleiași sume de bani din bugetul public, pentru crearea infrastructurii, ca și în opțiunea 2.

Presupunem că terenurile identificate pentru parcurile industriale din opțiunea 2, vor fi dezvoltate mai haotic și parțial în cadrul opțiunii date, și prin urmare nu vor putea fi valorificate atât de eficient ca în cazul creării parcurilor industriale. Aceasta se va întâmpla deoarece nu va fi un concept clar pe tot terenul. Mai mult ca atât, statul va susține toți solicitanții și prin urmare va oferi asistență în crearea infrastructurii pentru investitori separați, indiferent de mărimea terenului. Prin urmare dezvoltarea infrastructurii va fi mai puțin eficientă. Spre exemplu, pentru un parc industrial ar fi construită o stație de epurare și alte capacități de utilități pentru deservirea tuturor rezidenților. Dacă facilitățile nu sunt acordate parcului, în majoritatea cazurilor, fiecare investitor va fi nevoit să-și construiască infrastructura doar pentru sine. În rezultat, cu aceleași mijloace, statul va putea construi capacități pentru deservirea unui număr mai mic de investitori. Din discuții cu specialiști în domeniul infrastructurii, s-a estimat că dacă nu este asigurată infrastructura pentru un număr mai mare de investitori din start, bugetul prevăzut va permite acoperirea cheltuielilor de construire a infrastructurii pentru o suprafață totală de terenuri industriale care va fi cu până la 50% mai mică decât în opțiunea 2. Prin urmare va fi stimulat un volum de investiții mai mic cu până la 50% în comparație cu opțiunea 2.

O altă diferență importantă dintre facilitarea parcurilor industriale și facilitarea investitorilor industriali individuali, este faptul că, în special investitorii străini, preferă să-și plaseze investițiile în localuri bine amenajate și unde deja activează investitori industriali, inclusiv străini. Prin urmare existența parcurilor industriale va fi un stimulent adăugător pentru atragerea investițiilor comparativ cu situația când facilitățile sunt acordate separat fiecărui investitor în parte. Acest fapt a fost confirmat de către directorul companiei cu capital belgian „SPAMOL” SRL, care gestionează parcul industrial privat „Euroinvestpark”, amplasat în orașul Chișinău.

Se presupune că celelalte stimulente, așa ca scoaterea din uz agricol a terenului gratis, nu vor aduce beneficii suplimentare față de opțiunea 2. Aceasta se datorează faptului că în cazul opțiunii 2 vor fi asigurate terenuri industriale cu o capacitate de a amplasa un număr fezabil de investitori reieșind din piața muncii și alți factori de producere existenți în Moldova.

Schimbarea destinației terenului agricol, gratis, nu va putea fi controlată eficient, și acest lucru poate aduce prejudicii mai mari mediului înconjurător și sectorului agrar.

Amânarea plății TVA va fi greu de administrat și pot apărea fraude în acest sens, aducând prejudicii majore bugetului de stat.

Terenurile proprietate publică vor fi oferite mai ușor oricărui investitor industrial, inclusiv pe parcele mai mici. Prin urmare utilizarea acestora nu va fi atât de eficientă precum în cadrul parcului industrial.

În cadrul acestei opțiuni, controlul asupra respectării condițiilor pentru obținerea facilităților va fi mai slab.

Impacturile fiscale

Pozitive:

- Se așteaptă că beneficiile fiscale vor fi aceleași ca și în opțiunea 2, dar mărimea acestora va fi cu 50% mai mică, din cauza utilizării neeficiente a resurselor publice. Prin urmare, încasările anuale la bugetul public în cazul acestei opțiuni vor crește cu circa 42 milioane de euro.

Negative:

- Se presupune că bugetul public va cheltui aceeași sumă pentru construcția infrastructurii externe destinată activității investitorilor industriali. Reieșind din limitele bugetului, și pentru a asigura o comparabilitate mai bună dintre opțiuni, s-a presupus că pentru această opțiune va fi alocată aceeași sumă ca și în opțiunea 2, adică circa 13 milioane euro.
- Este importat de menționat că încasările la bugetul public de pe urma activității investitorilor industriali, după ce aceștia vor deveni funcționari, vor depăși de 3 ori cheltuielile bugetului public la facilitarea creării infrastructurii acestora. Pentru comparație, în cazul opțiunii 2, încasările date vor depăși de 6,5 ori cheltuielile bugetare respective.
- Prejudiciile la bugetul public de la scutirea de plățile legate de schimbarea destinației terenurilor agricole destinate activității industriale vor fi mai mari ca în cazul opțiunii 2, deoarece activitatea industrială va fi lansată pe mai multe terenuri, schimbarea destinației cărora este deja planificată, și plățile respective nu vor fi acumulate la buget. Dacă presupunem că așa terenuri vor reprezenta 50% din terenurile agricole care vor beneficia de facilități, adică 16.83ha¹², pierderile la buget vor fi de circa 1,2 milioane euro.

Riscuri

- Amânarea achitării TVA va prejudicia bugetul public mai mult ca în opțiunea 2, deoarece vor fi mai mulți agenții economici care deja au planificat lansarea activității industriale, indiferent de facilitățile oferite prin lege, și vor achita TVA cu întârziere, adică după lansarea activității.

Impacturile economice

Pozitive:

- A fost estimat că investițiile industriale care vor fi generate de facilitățile oferite în cadrul acestei opțiuni vor fi cu 50% mai mici decât în opțiunea 2, și vor reprezenta cel puțin 425

---

¹² Se presupune că în opțiunea 3 vor fi facilitate cu 50% mai puține terenuri destinate activității industriale (134,6ha*50%=67,3ha). Din acestea se presupune că 50% vor fi terenuri agricole (67,3ha*50%=33,65ha) iar din acestea, 50% vor fi terenuri planificate pentru schimbarea destinației până la oferirea facilităților (33,65ha*50%=16,83).

milioane euro. Cifra de afaceri a investitorilor industriali va fi și ea cu 50% mai mică, adică 270 milioane euro anual, în momentul când investitorii vor fi funcționali.

- Conform legislației în vigoare, cheltuielile necesare legate de schimbarea destinației unui hectar de teren agricol cu bonitatea medie constituie circa 72 mii euro¹³. Suprafața terenurilor agricole pentru care destinația nu a fost planificată pînă la introducerea facilităților, va fi de 16,83 ha, ceea ce înseamnă că legea propusă va economisi 1,2 milioane euro investitorilor industriali.
- Soluția de ghișeu unic va permite optimizarea procedurilor birocratice și prin urmare micșorarea cheltuielilor pentru investitorii industriali. Însă, deoarece această soluție implică niște aranjamente speciale, ea nu va putea funcționa efectiv pentru un număr mare de investitori industriali amplasați răslețit. Respectiv, efectul pozitiv de la această soluție va fi mai mic ca în cazul opțiunii 2. Situația va fi similară cu optimizarea controalelor de stat pentru investitorii industriali.
- Va fi îmbunătățită infrastructura în regiunile unde vor fi amplasați investitorii industriali, inclusiv infrastructura de drumuri, de căi ferate, de rețele de utilități: aprovizionare cu apă, energie electrică, gaz natural, canalizare, telecomunicații. De la dezvoltarea infrastructurii vor beneficia și antreprenori locali existenți, însă aceste beneficii vor fi mai mici ca în cazul opțiunii 2, deoarece vor fi stimulați mai puțini investitori, și prin urmare investițiile în infrastructură vor fi mai mici pentru fiecare caz și mai puțin eficiente în ansamblu.
- Va fi stimulată dezvoltarea antreprenorialului în regiunile unde vor fi amplasați investitorii industriali. Întreprinderile locale vor fi subcontractate de acești investitori pentru diferite lucrări și servicii. Însă aceste beneficii vor fi mai mici ca în cazul opțiunii 2, deoarece vor fi facilitați mai puțini investitori.

Negative:

- Investitorii industriali vor prelua o parte din forța de muncă a întreprinderilor existente și vor cauza majorarea costurilor forței de muncă din regiune.

Riscuri:

- Facilitățile acordate investitorilor industriali pot crea o concurență neloială dintre investitorii noi și întreprinderile locale existente.
- Activitatea investitorilor industriali poate cauza scumpirea materiei prime în regiune.

Impacturile sociale și asupra sărăciei

Pozitive:

- Se presupune că numărul populației care indirect va beneficia de la investitorii industriali noi va fi cu 50% mai mic ca în cazul opțiunii 2 – circa 127500 de oameni.

---

¹³ 1,2 milioane lei la cursul Băncii Naționale a Moldovei din 25.03.2010 (16.62 lei/euro)

- Numărul de locuri de muncă create va fi cu 50% mai mic ca în opțiunea 2, și va varia de la cel puțin 3200 pînă la maximum 11900 de oameni. O parte din locuri de muncă vor fi completate din persoanele angajate în alte companii din regiune, dar vor fi angajate și multe persoane șomeri, precum și multe persoane care se vor întoarce de peste hotare avînd oferte de locuri de muncă în țara lor.
- Se presupune că locurile de muncă oferite de investitorii industriali vor fi atît de atractive, încât, o parte din populația care lucrează în străinătate din regiunile respective vor reveni la comunitățile natale.
- Cheltuielile legate de remunerarea forței de muncă angajată în parcurile industriale va fi de cel puțin 20 milioane euro anual.
- Va fi îmbunătățită infrastructura în regiunile unde vor fi amplasați investitorii industriali, inclusiv infrastructura de drumuri, de căi ferate, de rețele de utilități: aprovizionare cu apă, energie electrică, gaz natural, canalizare, telecomunicații. De la dezvoltarea infrastructurii va beneficia și comunitatea locală. Însă aceste beneficii vor fi cu 50% mai mici ca în cazul opțiunii 2.

Negative:

- Nu au fost identificate impacturi sociale negative.

Negative:

- Poate avea loc migrația semnificativă a populației aptă de muncă spre regiunile unde vor fi amplasați investitorii industriali. Acest fapt va afecta negativ situația socială a regiunilor de unde va migra populația. Acest efect negativ va putea fi anticipat prin intermediul studiului de fezabilitate privind oportunitatea plasării investiției.

Impacturile asupra mediului înconjurător

Pozitive:

- Crearea și îmbunătățirea infrastructurii va aduce beneficii mediului înconjurător. Stațiile de epurare create sau restaurate care vor deservi și o parte din localitățile învecinate investitorului industrial, vor permite reducerea poluării mediului înconjurător.
- Infrastructura restaurată sau nou creată va permite consumarea mai eficientă a resurselor energetice.

Negative:

- Vor fi scoase din uz terenurile agricole, ceea ce poate prejudicia sectorul agricol, precum și flora și fauna. Se așteaptă că acest efect va fi mai mare ca în cazul opțiunii 2, deoarece nu va putea fi asigurat un control ca în cazul creării parcurilor industriale, unde este implicat un teren mai mare.

- Vor fi efecte ecologice negative generale, cauzate de o activitate industrială sporită. Aceste efecte sunt greu de cuantificat și vor fi estimate la etapa studiului de fezabilitate cu privire la oportunitatea plasării investiției industriale. Se presupune că efectele date se vor încadra în normativele existente admisibile, deoarece activitatea investitorilor industriali se va supune legislației ecologice din Republica Moldova.

Riscuri:

- Nu au fost identificate alte efecte negative.

Impacturile administrative

Pozitive:

- Nu se așteaptă careva efecte pozitive.

Negative:

- În scopul susținerii procesului de crearea și funcționare a întreprinderilor industriale, vor fi create comisii speciale. Comisiile date vor include reprezentanți ai consiliului local, instituțiilor interesate, și deținătorilor rețelelor de utilități. Comisiile vor coordona obținerea tuturor autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și altor acte permissive necesare privind terenul, infrastructura și construcțiile destinate întreprinderii industriale. O diferență majoră față de situația din opțiunea 2 este faptul că nu în toate regiunile vor putea fi create așa comisii, din cauza capacităților administrative reduse.

Riscurile

- Nu au fost identificate riscuri la acest capitol.

4. OPȚIUNEA RECOMANDATĂ

Este recomandată opțiunea 2 „Adoptarea legii noi cu privire la parcurile industriale”, care presupune acordarea unui număr de facilități menționate mai sus pentru crearea parcurilor industriale.

După cum rezultă din analiza impacturilor de mai sus, opțiunea dată va genera mai multe impacturi pozitive decât negative și impacturile pozitive vor fi mai mari ca în celelalte două opțiuni examinate. Mai mult ca atât, opțiunea dată va contribui cel mai mult la atingerea obiectivelor stabilite.

Implementarea și monitorizarea

Implementarea legii propuse va fi coordonată de către Ministerul Economiei cu implicarea mai multor instituții:

- Organizația de Promovare a Exportului din Moldova, care va fi responsabilă de promovarea parcurilor industriale din Republica Moldova și atragerea investitorilor în aceste parcuri.
- Agențiile de Dezvoltare Regională, care vor fi implicate în examinarea oportunității creării parcurilor industriale și finanțarea/co-finanțarea construcției infrastructurii acestora.
- Autoritățile administrație publice centrale interesate, care vor fi implicate în facilitarea obținerii tuturor actelor permissive necesare și examinarea oportunității creării parcurilor, în cadrul comisiilor speciale create în acest scop.
- Autoritățile administrației publice locale interesate, care vor fi implicate în coordonarea procesului obținerii tuturor actelor permissive necesare, examinarea oportunității creării parcurilor și promovarea parcurilor industriale.
- Consiliul național pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională, care va fi implicat în protejarea intereselor investitorilor din cadrul parcurilor industriale, prin soluționarea problemelor birocratice.

Implementarea legii, precum și efectele economice, sociale și ecologice, vor fi monitorizate prin mai multe căi:

- Controlul respectării prevederilor legii de către solicitanții statutului de parc industrial
- Controlul (nu mai des de odată pe an) respectării legislației în vigoare în domeniul sanitar și ecologic de către organele competente. Datele obținute vor permite evaluarea efectelor și riscurilor asupra mediului înconjurător și situației sanitare.
- Monitorizarea indicatorilor economici și sociali:
  - Asigurarea unui ritm mediu anual de creștere a volumului producției industriale de 10%, pînă în 2015.
  - Creșterea ponderii industriei în PIB pînă la 20-22%, pînă în 2015.
  - Creșterea ponderii populației ocupate în industrie pînă la 20% din numărul total al populației ocupate, pînă în 2015.
  - Creșterea investițiilor în capitalul fix din industrie în mediu cu cel puțin 20% pe an, pînă în 2015.
  - Creșterea ponderii terenurilor pe care se desfășoară activitate industrială.

Monitorizarea va permite de reacționat cu careva schimbări în cadrul normativ în caz dacă impacturile negative și riscurile se vor mări considerabil.

Schemele facilitării creării parcurilor industriale în diferite situații, conform acestei opțiuni, sunt prezentate în anexă.

5. SINTEZA PROCESULUI DE CONSULTARE

Procesul de elaborarea a propunerii de politici publice dată a început cu elaborarea planului de lucru și crearea grupului de lucru, care au fost aprobate prin ordinul Viceprim-ministrului, Ministrului Economiei Valeriu Lazăr, nr. 03 din 3 februarie 2010. Grupul de lucru a avut următoarea componență:

- Ion Lupan - Direcția generală politici industriale și de competitivitate, Ministerul Economiei;
- Olga Badanova - Direcția dezvoltarea tehnologică și competitivitate, Ministerul Economiei;

- Vladimir Crivciun - Direcția politici investiționale și de promovare a exportului, Ministerul Economiei;
- Vasile Vulpe - Direcția juridică, Ministerul Economiei;
- Grigorii Știrbu - Direcția dezvoltarea tehnologică și competitivitate, Ministerul Economiei;
- Ion Răuleț - Direcția dezvoltarea tehnologică și competitivitate, Ministerul Economiei
- Angela Țurcanu - Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Economiei;
- Roman Laduș - expert al proiectului DFID;
- Vasilii Dogotari - Direcției juridică și armonizarea legislației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
- Natalia Levițchi - Direcția analiză financiară, Ministerul Finanțelor;
- Anastasia Gangal - Direcția relații internaționale și atragerea investițiilor, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale;
- Mihai Mustea - Direcția Inspectoratul Ecologic de Stat, Ministerul Mediului;
- Mihai Bîlba - Direcția relații externe, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova;
- Vladimir Ciobanu - Direcția relații funciare și cadastru, Agenția Relații Funciare și Cadastru.

La data de 1 februarie 2010, la Ministerul Economiei a fost organizată masa rotundă cu genericul „Identificarea soluțiilor pentru facilitarea procesului de creare a parcurilor industriale”. În cadrul acestui eveniment au participat reprezentanți ai organelor centrale de specialitate, autorităților publice locale de nivelul 2, mediului de afaceri și organizațiilor non-guvernamentale. Ulterior au mai fost organizate mese rotunde și un șir de întâlniri de consultare la etapele de definire a problemei, identificare a opțiunilor și analiză a impacturilor mai mulți factori interesați.

În procesul elaborării propunerii de politici publice au fost consultați următorii factori interesați:

- Asociația Investitorilor Străini din Moldova și alte asociații de business.
- Camera de Industrie și Comerț din Moldova.
- Reprezentanții investitorilor industriali potențiali.
- Experții care au participat la implementarea Proiectului finanțat de către EUROPAID: „Studiul oportunităților de dezvoltare a parcurilor industriale în Republica Moldova”, iulie 2009.
- Reprezentanții parcului industrial din Căinari, care nu funcționează la moment din cauza nefinisării lucrărilor de construcție a infrastructurii.
- Reprezentanții autorităților publice locale cu potențial de crearea a parcurilor industriale și care au negociat cu potențialii investitori industriali locali și străini: Florești, Căinari, Cimișlia, Ungheni, Hîncești.
- Reprezentanții autorităților publice centrale interesate: Ministerul Ecologiei, Ministerul Agriculturii, Ministerul Finanțelor, Agenția “Cadastru”, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, alte instituții interesate.
- Reprezentanții parcului industrial privat cu capital Belgian „Euroinvestpark” creat de către compania „SPAMOL” SRL, în sectorul Ciocana din or. Chișinău.

Pe parcursul elaborării propunerii de politici publice dată, reprezentanții Ministerului Economiei s-au deplasat în China, unde au studiat experiența facilitări creării parcurilor industriale, precum și impacturile economice, sociale și de mediu ale acestora.

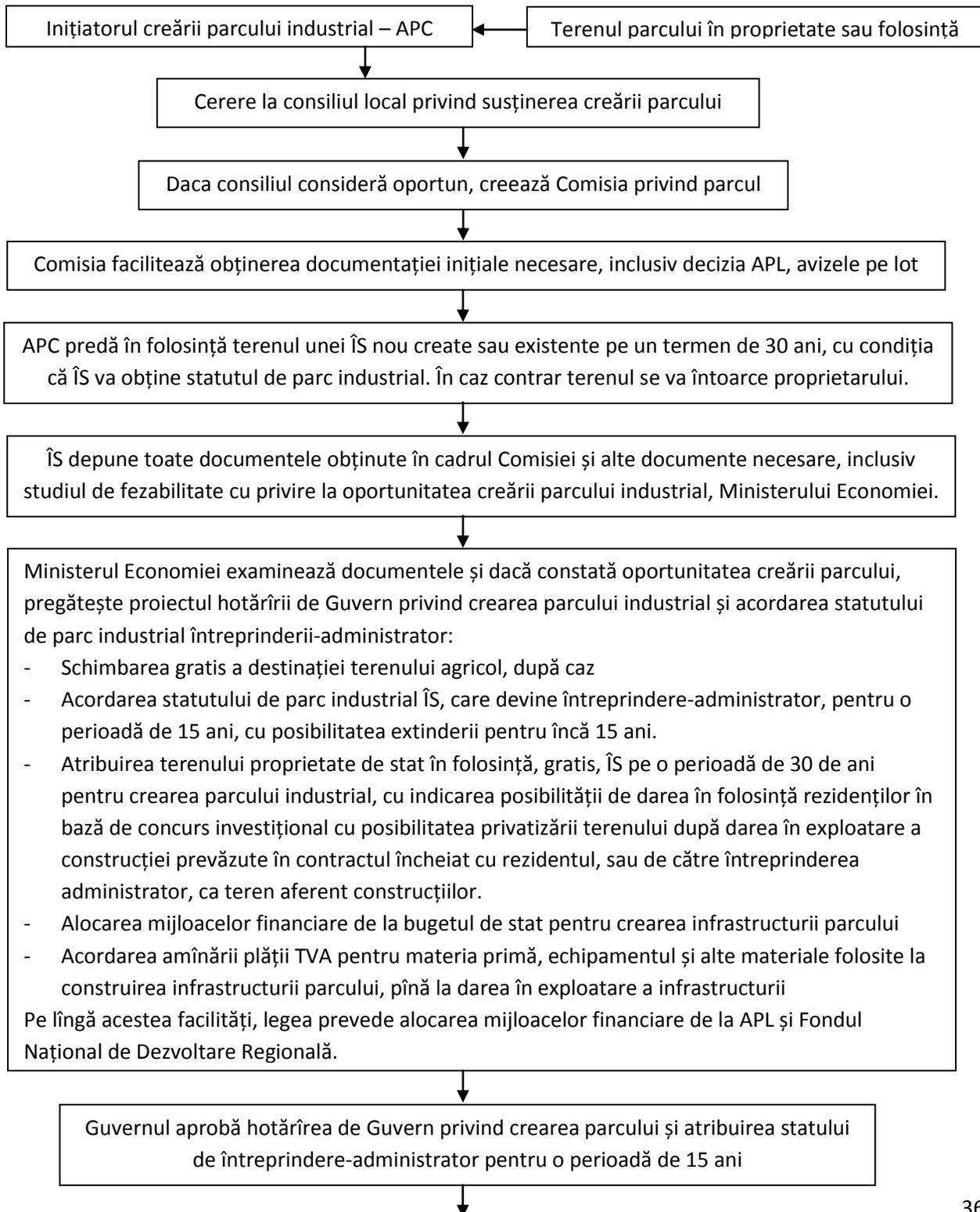
Pe data de 13 aprilie 2010, în incinta Ministerului Economie, a avut loc o masă rotundă la care a fost prezentată Propunerea de politici publice cu privire la parcurile industriale. În urma discuțiilor proiectul a fost validat și acceptat de către participanți. Masa rotundă a fost moderată de către Valeriu Lazăr, viceprim-ministru, ministru al economiei și a inclus următorii participanți:

- Sergiu Ciobanu, viceministru al economiei
- Reprezentanții grupului de lucru cu privire la elaborarea propunerii de politici publice, care a inclus reprezentanți ai autorităților publice interesate și Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.
- Andrei Timuș, directorul Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova.
- Roberto Pace, Camera de Comerț Moldo-Italiană.
- Sergiu Căpățină, Camera de Comerț Moldo-Belgiană.
- Andrei Vacarciuc, președintele raionului Cimișlia.
- Gheorghe Răileanu, primar al or. Cimișlia.
- Sergiu Pleșca, viceprimar al or. Cimișlia.
- Boris Stanov, primar al or. Căinari.
- Sergiu Rusu, vicepreședintele raionului al raionului Florești.
- Nina Gaivas, primar interimar al or. Florești.
- Vasile Excorescu, director al Î.S. „Parcul Industrial Căinari”.
- Sergiu Scutaru, consilier al orașului Ungheni.
- Eugen Roșcovanu, Asociația Micului Business.
- Ion Leșan, Clubul oamenilor de afaceri „Timpul”.
- Dinu Armașu, Asociația Investitorilor Străini din Moldova (FIA).
- Gheorghe Gritcu, directorul „SPAMOL” SRL care gestionează parcul privat „Euroinvestpark”.
- Șova Ion, „Euromall” SRL.

Propunerea de politici publice dată se bazează pe recomandările părților interesate, inclusiv la capitolul problemelor și soluțiilor la aceste probleme. Pe parcursul analizei, unele propuneri nu au fost acceptate, din cauza că erau abordate de alte proiecte de acte normative sau nu erau considerate realiste. Acest proces este descris pe parcursul documentului dat.

ANEXA: SCHEMELE FACILITĂRII CREĂRII PARCURILOR INDUSTRIALE CONFORM NOII LEGI CU PRIVIRE LA PARCURI INDUSTRIALE

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice centrale (APC), pe terenul și activele proprietate de stat și în baza întreprinderii de stat (ÎS)

Pe parcursul la 15 ani, următoarele facilități sunt acordate la crearea parcului:

- Amânarea plății TVA pentru materialele și utilajele folosite la construcția infrastructurii pînă la darea în exploatare a infrastructurii. Această facilitate va fi acordată pe toată durata valabilității statutului de parc industrial.
- Dreptul de folosință a terenului de stat pe perioada valabilității statutului de parc industrial, cu dreptul de privatizare după darea în exploatare a imobilului construit în conformitate cu contractul încheiat în urma concursului investițional.
- Alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, bugetul APL și alte surse, pentru crearea infrastructurii parcului, pe parcursul dezvoltării parcului.

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriu parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurarea a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile cînd rezidenții au privatizat terenul pe care activează.

Statutul de parc industrial se retrage prin hotărîre de Guvern, dacă:

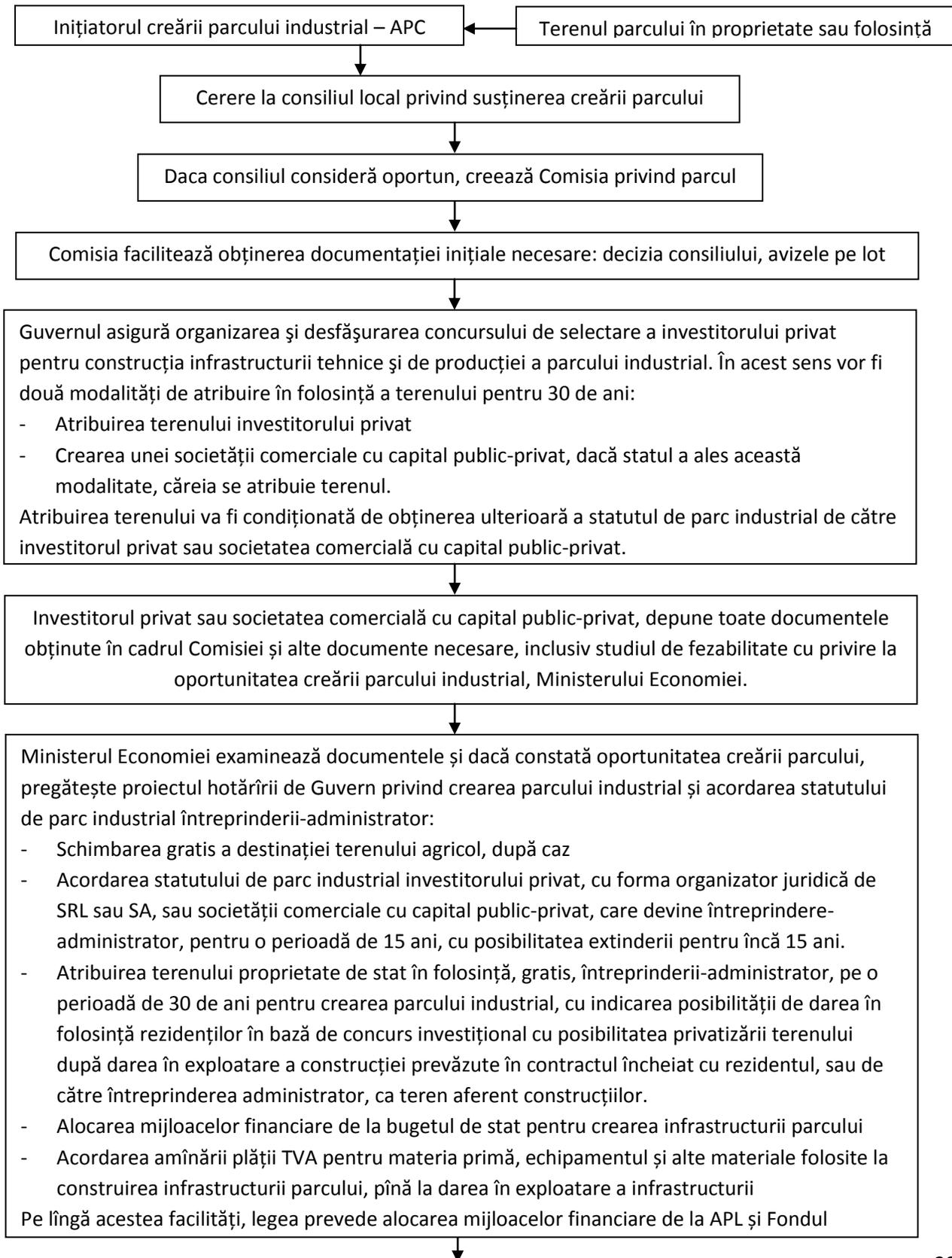
- expirarea termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
- decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
- întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- Terenul și activele date în folosință întreprinderii-administrator și rezidenților este înstrăinat, cu excepția terenului care se află în folosința rezidentului pentru lansarea activității economice, acesta avînd dreptul de a privatiza terenul după darea în exploatare a construcțiilor. Dacă statutul a fost retras din cauză expirării valabilității statutului, rezidenții au drept preferențial la privatizarea terenului.
- În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice centrale (APC), pe terenul și activele proprietate de stat și cu participarea investitorului privat

↓

Guvernul aprobă hotărîrea de Guvern privind crearea parcului și atribuirea statutului de întreprindere-administrator pentru o perioadă de 15 ani

↓

Pe parcursul la 15 ani, următoarele facilități sunt acordate la crearea parcului:

- Amînarea plății TVA pentru materialele și utilajele folosite la construcția infrastructurii pînă la darea în exploatare a infrastructurii. Această facilitate va fi acordată pe toată durata valabilității statutului de parc industrial.
  - Dreptul de folosință a terenului de stat pe perioada valabilității statutului de parc industrial, cu dreptul de privatizare după darea în exploatare a imobilului construit în conformitate cu contractul încheiat în urma concursului investițional.
  - Alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, bugetul APL și alte surse, pentru crearea infrastructurii parcului, pe parcursul dezvoltării parcului.
- ↓

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriu parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurare a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile cînd rezidenții au privatizat terenul pe care activează.

↓

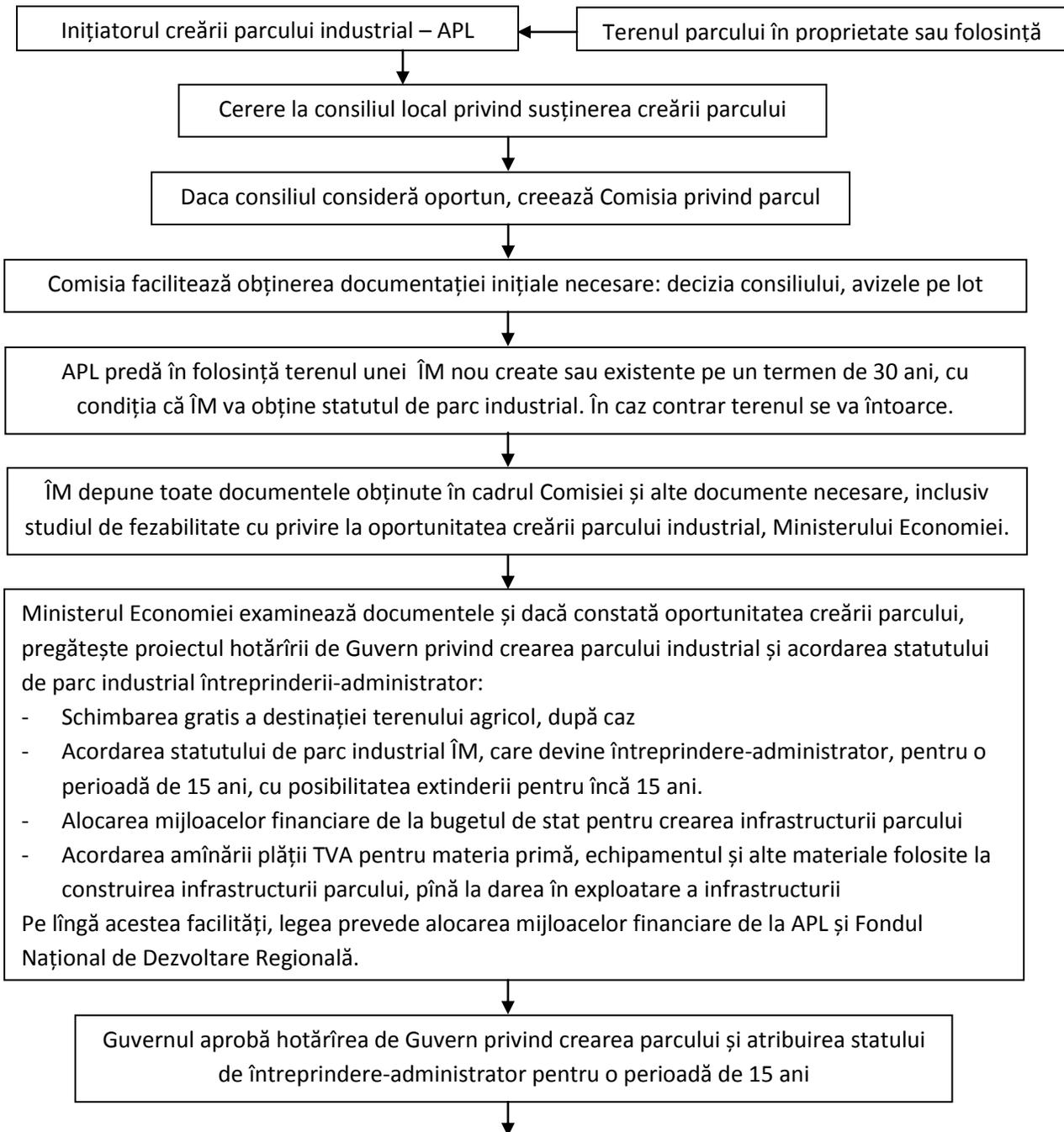
Statutul de parc industrial se retrage prin hotărîre de Guvern, dacă:

- expiră termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
  - decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
  - întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.
- ↓

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- Terenul și activele date în folosință întreprinderii-administrator și rezidenților este înstrăinat, cu excepția terenului care se află în folosința rezidentului pentru lansarea activității economice, acesta avînd dreptul de a privatiza terenul după darea în exploatare a construcțiilor. Dacă statutul a fost retras din cauză expirării valabilității statutului, rezidenții au drept preferențial la privatizarea terenului.
- În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice locale (APL), pe terenul și activele proprietate APL și în baza întreprinderii municipale (ÎM)

↓

Pe parcursul la 15 ani, următoarele facilități sunt acordate la crearea parcului:

- Amânarea plății TVA pentru materialele și utilajele folosite la construcția infrastructurii pînă la darea în exploatare a infrastructurii. Această facilitate va fi acordată pe toată durata valabilității statutului de parc industrial.
- Dreptul de folosință a terenului APL pe perioada valabilității statutului de parc industrial, cu dreptul de privatizare după darea în exploatare a imobilului construit în conformitate cu contractul încheiat în urma concursului investițional.
- Alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, bugetul APL și alte surse, pentru crearea infrastructurii parcului, pe parcursul dezvoltării parcului.

↓

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriu parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurarea a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile cînd rezidenții au privatizat terenul pe care activează.

↓

Statutul de parc industrial se retrage prin hotărîre de Guvern, dacă:

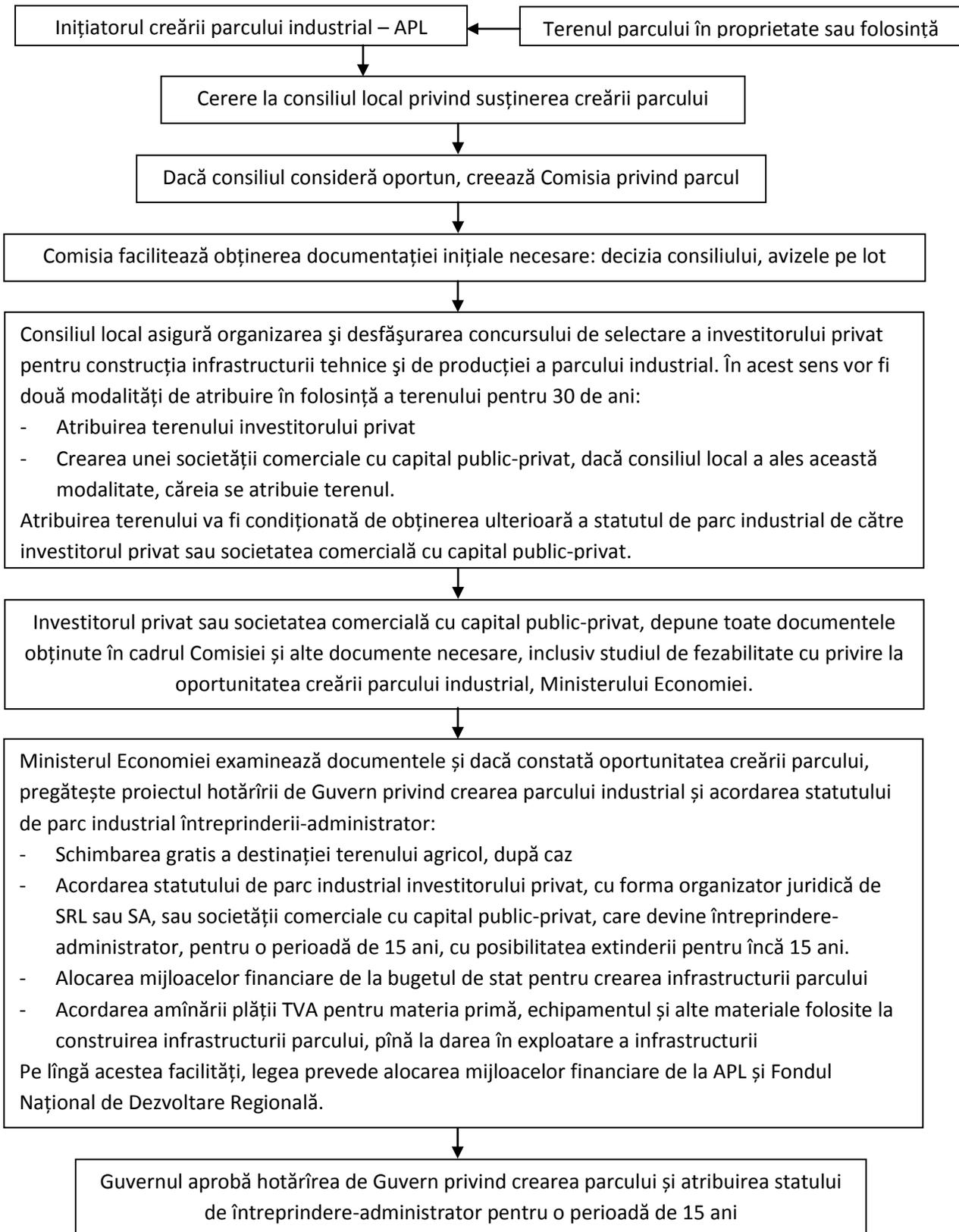
- expirarea termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
- decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
- întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.

↓

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- Terenul și activele date în folosință întreprinderii-administrator și rezidenților este înstrăinat, cu excepția terenului care se află în folosința rezidentului pentru lansarea activității economice, acesta avînd dreptul de a privatiza terenul după darea în exploatare a construcțiilor. Dacă statutul a fost retras din cauză expirării valabilității statutului, rezidenții au drept preferențial la privatizarea terenului.
  - În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.
- ↓

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa autorităților administrației publice locale (APL), pe terenul și activele proprietate APL și cu participarea investitorului privat

Pe parcursul la 15 ani, următoarele facilități sunt acordate la crearea parcului:

- Amînarea plății TVA pentru materialele și utilajele folosite la construcția infrastructurii pînă la darea în exploatare a infrastructurii. Această facilitate va fi acordată pe toată durata valabilității statutului de parc industrial.
- Dreptul de folosință a terenului APL pe perioada valabilității statutului de parc industrial, cu dreptul de privatizare după darea în exploatare a imobilului construit în conformitate cu contractul încheiat în urma concursului investițional.
- Alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, bugetul APL și alte surse, pentru crearea infrastructurii parcului, pe parcursul dezvoltării parcului.

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriul parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurare a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile cînd rezidenții au privatizat terenul pe care activează.

Statutul de parc industrial se retrage prin hotărîre de Guvern, dacă:

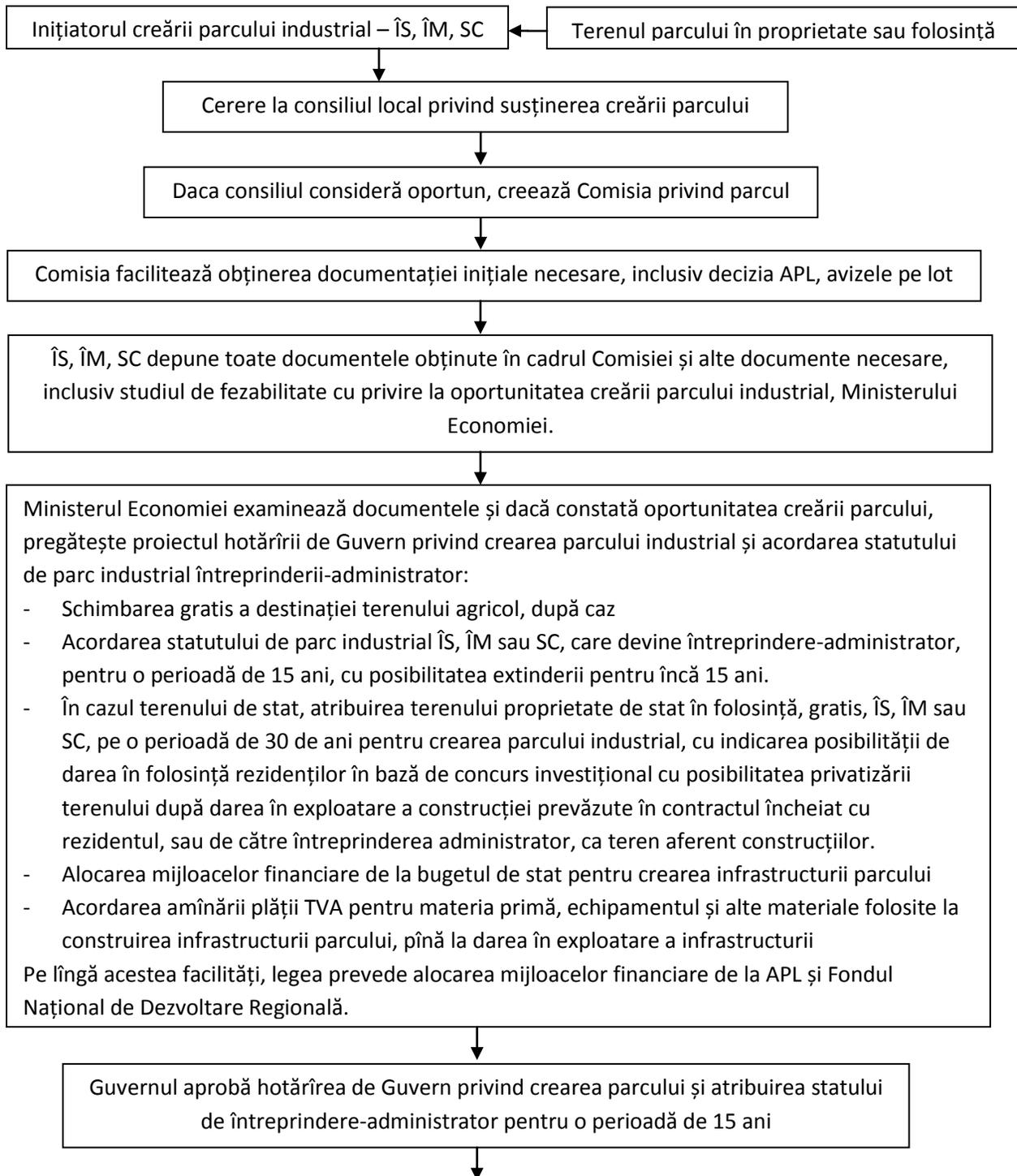
- expirarea termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
- decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
- întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- Terenul și activele date în folosință întreprinderii-administrator și rezidenților este înstrăinat, cu excepția terenului care se află în folosința rezidentului pentru lansarea activității economice, acesta avînd dreptul de a privatiza terenul după darea în exploatare a construcțiilor. Dacă statutul a fost retras din cauză expirării valabilității statutului, rezidenții au drept preferențial la privatizarea terenului.
- În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa ÎS, ÎM sau societății comerciale în baza terenului și activelor proprietate publică

↓

Pe parcursul la 15 ani, următoarele facilități sunt acordate la crearea parcului:

- Amînarea plății TVA pentru materialele și utilajele folosite la construcția infrastructurii pînă la darea în exploatare a infrastructurii. Această facilitate va fi acordată pe toată durata valabilității statutului de parc industrial.
- Dreptul de folosință a terenului de stat pe perioada valabilității statutului de parc industrial, cu dreptul de privatizare după darea în exploatare a imobilului construit în conformitate cu contractul încheiat în urma concursului investițional.
- Alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, bugetul APL și alte surse, pentru crearea infrastructurii parcului, pe parcursul dezvoltării parcului.

↓

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriu parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurarea a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile cînd rezidenții au privatizat terenul pe care activează.

↓

Statutul de parc industrial se retrage prin hotărîre de Guvern, dacă:

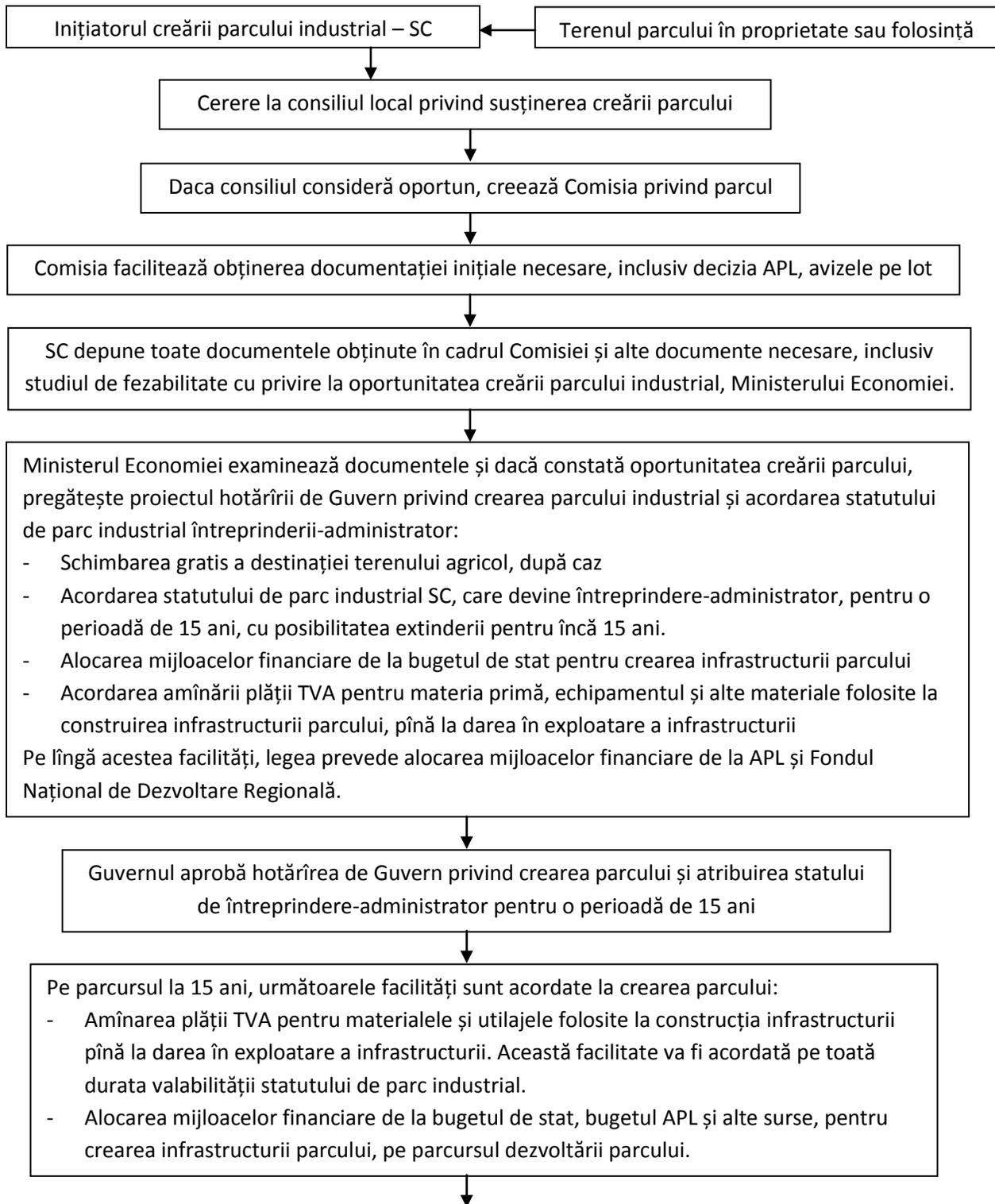
- expirarea termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
- decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
- întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.

↓

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- Terenul și activele date în folosință întreprinderii-administrator și rezidenților este înstrăinat, cu excepția terenului care se află în folosința rezidentului pentru lansarea activității economice, acesta avînd dreptul de a privatiza terenul după darea în exploatare a construcțiilor. Dacă statutul a fost retras din cauză expirării valabilității statutului, rezidenții au drept preferențial la privatizarea terenului.
- În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.

Facilitarea parcului industrial creat la inițiativa unei societăți comerciale (SC) în baza terenului și activelor proprietate privată

↓

Pe parcursul valabilității statutului de parc industrial, pe teritoriul parcului pot activa doar rezidenții care încheie contract de desfășurare a activității în parcul industrial. Dacă rezidenții încalcă prevederile contractului, contractul va fi reziliat, și aceștia nu mai pot desfășura activitate în cadrul parcului industrial, în afară de cazurile când rezidenții au în proprietate terenul pe care activează.

↓

Statutul de parc industrial se retrage prin hotărâre de Guvern, dacă:

- expirarea termenului pentru care a fost acordat statutul de parc industrial;
- decizia definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, în cazurile în care s-a stabilit că majoritatea deținătorilor statutului de rezident nu realizează obiectivele asumate prin contractele încheiate cu întreprinderea-administrator, cu autoritățile publice centrale sau locale, după caz;
- întreprinderea-administrator nu îndeplinește atribuțiile și obligațiile sale în conformitate cu prevederile legii cu privire la parcurile industriale.

↓

Retragerea statutului de parc industrial duce la suspendarea regimului de facilități:

- În situația retragerii statutului de parc industrial înainte de expirarea valabilității acestuia, întreprinderea-administrator va achita contravaloarea taxei în vigoare pentru modificarea destinației sau pentru scoaterea din circuitul agricol a terenului aferent parcului industrial. Însă, în cazul în care valoarea infrastructurii tehnice și de producție creată în cadrul parcului, depășește valoarea taxei menționate, întreprinderea-administrator nu achită această taxă.